

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 14Co/2/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6721201481
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 02. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Anna Snopčoková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2023:6721201481.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Anny Snopčokovej a členov senátu JUDr. Jána Auxta a JUDr. Evy Dzurikovej, v právnej veci žalobcu: Q. L., rod. L., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Q. XX, XXX XX F., občan SR, právne zast. Mgr. Ivan Bugri, advokát so sídlom Námestie SNP 23, 960 01 Zvolen, IČO: 42 307 155, proti žalovanému: Slovenská republika, za ktorú koná Ministerstvo vnútra SR, so sídlom Pribinova 2, 812 71 Bratislava - mestská časť Staré Mesto, IČO: 00 151 866, o zaplatenie 5.029,42 Eur, o odvolaní žalobcu a žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Zvolen č. k. 15C/16/2021-307 zo dňa 29.10.2021, takto

rozhodol:

I. Rozsudok Okresného súdu Zvolen č. k. 15C/16/2021-307 zo dňa 29.10.2021 vo výroku I. a II. p o t v r d z u j e .

II. Rozsudok vo výroku III. m e n í tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi náhradu trov prvostupňového konania v rozsahu 100 %, a to do troch dní odo dňa právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie, ktorým rozhodne o výške náhrady trov konania.

III. Žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Odvolaním napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 1.907,88 Eur, do troch dní odo dňa právoplatnosti rozsudku (výrok I.). V prevyšujúcej časti súd žalobu žalobcu zamietol (výrok II.). O trovách konania rozhodol tak, že žalobca je povinný nahradiť žalovanému trovy konania v rozsahu 24,14 %, a to do 3 dní od právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie, ktorým rozhodne o výške náhrady trov konania (výrok III.).

2. Súd prvej inštancie čiastočne vyhovel žalobe žalobcu, ktorou sa domáhal náhrady škody spôsobenej porušením práva Európskej únie z dôvodu nesprávnej, resp. neúplnej transpozície Smernice Európskeho parlamentu a Rady č. 2003/88/ES zo dňa 04.11.2003 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času (ďalej len „smernica“) na 48- hodinový týždenný pracovný čas, a to konkrétne do zákona č. 315/2001 Z. z. o hasičskom a záchrannom zbore, za ktorú zodpovedá žalovaný na princípe absolútnej objektívnej zodpovednosti.

Námietku žalovaného, ktorou namietal miestnu nepríslušnosť Okresného súdu Zvolen súd vyhodnotil ako nedôvodnú a v zmysle § 42 CSP na ňu neprihliadol, keďže je zjavné, že ku konaniu (skutočnosti), ktorým došlo k porušeniu konkrétnych práv žalobcu a ktoré zakladá uplatňovaný nárok žalobcu, je miesto výkonu jeho stálej služobnej činnosti (Detva, v územnom obvode Okresného súdu Zvolen), kde vznikli a prejavili sa aj následky škody vo forme nemajetkovej ujmy. S poukazom na ust. 19 písm. b/ CSP je tak miestna príslušnosť tunajšieho súdu daná. Súd sa takisto zaoberal aj otázkou jeho právomoci vo veci konať a rozhodnúť a dospel k záveru, že jeho právomoc je daná, keďže neexistuje žiadny iný orgán

disponujúci kompetenciou na rozhodnutie o práve žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy voči štátu za porušenie práva EÚ.

Námietku žalovaného, v ktorej namietal nedostatok pasívnej legitímácie žalovaného v spore vyhodnotil súd ako nedôvodnú s poukazom na článok 7, ods. 2 a 5 Ústavy SR, článok 144 Ústavy SR a článok 3 CSP, keď vzťah únieového a vnútroštátneho práva sa riadi zásadou prednosti a priameho účinku a tiež povinnosťou vnútroštátnych orgánov aplikovať normy komunitárneho práva ex officio. Smernice v zásade nemajú priamy účinok, avšak Súdny dvor Európskej únie rozhodol, že určité opatrenia stanovené smernicou môžu mať vo výnimočných prípadoch priamy účinok na členský štát aj vtedy, ak tento ešte neprijal transponujúci právny akt v prípadoch, keď (a) smernica nebola transponovaná do vnútroštátneho práva alebo bola transponovaná nesprávne, (b) ustanovenia smernice sú imperatívne a dostatočne jasné a presné a (c) ustanoveniami smernice sa priznávajú práva jednotlivcom. Doktrína priamej účinnosti smerníc je teda produktom Súdneho dvoru EÚ - vznikla z viacerých rozhodnutí Súdneho dvoru EÚ (napr. Rozhodnutia Súdneho dvoru vo veci Van Duyn; vo veci C 152/84 Marshall v. Southampton and South-West Hampshire Area Health Authority; vo veci C 8/81 Becker; vo veci C 148/78, Pubblico Ministero v. Tullio Ratti) a bola vytvorená s cieľom vyriešiť situáciu, keď členský štát neimplementoval smernicu v určenej lehote resp. určeným spôsobom a zároveň sú splnené štyri podmienky na priznanie priamej účinnosti, a to (a) jasný, presný a dostatočne určitý záväzok obsiahnutý v smernici, (b) nepodmienený záväzok, (c) uplynutie lehoty na transpozíciu smernice do vnútroštátneho poriadku a (d) nejde o záväzok, ktorý priamo ukladá povinnosť jednotlivcovi (naopak, priznáva mu nejaké právo). Pri splnení týchto požiadaviek sa môžu jednotlivci odvolať na ustanovenia smernice pred orgánom verejnej moci. Podľa judikatúry Súdneho dvora (vec Francovich, spoločné veci C-6/90 a C-9/90) má jednotlivec nárok na náhradu škody od členského štátu, ktorý nedodržiava právne predpisy Únie. Pokiaľ ide o netransponovanú smernicu alebo nedostatočne transponovanú smernicu, takéto odvolanie (na ustanovenie smernice) je možné, ak: (I.) cieľom smernice je priznať práva jednotlivcom, (II.) obsah práv je možné určiť na základe ustanovení smernice a (III.) existuje kauzálne prepojenie medzi nespĺnením povinnosti transponovať smernicu a škodou spôsobenou poškodenej strane. Pri dokazovaní zodpovednosti členského štátu pochybenie z jeho strany nemusí byť preukázateľné. Je ďalej potrebné uviesť, že Súdny dvor EÚ judikoval, že článok 6 písm. b/ Smernice č. 2003/88/ES má priamy účinok, nakoľko priznáva jednotlivcom práva, ktoré môžu priamo uplatniť v konaní pred vnútroštátnymi súdmi. Podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora EÚ je zásada zodpovednosti štátu za škody spôsobené jednotlivcom porušením práva Únie (ktoré sú mu pripísateľné), súčasťou systému zmlúv, na ktorých je Únia založená. Táto povinnosť platí v prípade každého porušenia práva Únie členským štátom, a to bez ohľadu na verejný orgán, ktorý sa tohto porušenia dopustil a bez ohľadu na to, aký verejný orgán má podľa práva dotknutého členského štátu v zásade povinnosť túto škodu nahradiť. V danom prípade ide o objektívnu a absolútnu zodpovednosť štátu, ktorá tu existuje bez ohľadu na to, ktorý konkrétny verejný orgán sa porušením práva Únie dopustil, resp. ktorý z orgánov by mal povinnosť škodu podľa vnútroštátnych noriem nahradiť. Aj s poukazom na vyššie uvedené skutočnosti dospel súd k záveru, že žalovaný je v spore pasívne vecne legitimovaný - pasívne vecne legitimovaným subjektom v danom spore je Slovenská republika, v mene ktorej koná Ministerstvo vnútra SR ako orgán, do pôsobnosti ktorého spadá aj Hasičský a záchranný zbor (§ 11 písm. c/ zákona č. 575/2001 Z.z. o organizácii a činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy), ktorého príslušníkom je a bol žalobca v rozhodnej dobe, pričom SR je súčasne garantom právnej úpravy vymedzenej ZoHaZZ. Ministerstvo vnútra SR súčasne predstavuje garanta riadnej transpozície smernice Európskej únie do slovenského právneho poriadku ako zástupca Slovenskej republiky.

Námietku žalovaného, že článok 6 písm. b/ smernice 2003/88/ES sa nevzťahuje na služobný pomer žalobcu ako príslušníka HaZZ s poukazom na to, že príslušníci sa podieľajú aj na plnení úloh civilnej obrany, súd nepovažoval za dôvodnú s poukazom na to, že v prejednávanom spore sa na činnosť vykonávanú žalobcom v rámci služobného pomeru výnimka článku 2 ods. 2 prvý pododsek smernice č. 89/391/EHS nevzťahuje. Výnimky z pôsobnosti uvedené v čl. 2 ods. 2 v prvom pododseku je potrebné vykladať zužujúco, keď to ustanovenie nevyklučuje z pôsobnosti smernice služby civilnej obrany ako takej, ale len určité osobitné činnosti týchto služieb a táto výnimka sa musí vykladať tak, že jej rozsah pôsobnosti sa obmedzuje na prípady nevyhnutnej ochrany záujmov, napríklad v prípade katastrofy. Aj keď služba žalobcu okrem plnenia úloh pri zdolávaní požiarov zahŕňa aj úlohy na úseku civilnej ochrany obyvateľstva, za obvyklých podmienok činnosti možno vopred plánovať, vrátane pracovného času personálu v súlade s úlohami, ktoré boli na ňu prenesené. Služba žalobcu sa nevyznačuje žiadnymi osobitosťami, ktoré by odporovali použitiu právnych noriem spoločenstva v oblasti ochrany bezpečnosti a ochrany zdravia zamestnancov, takže sa na ňu nevzťahuje vylúčenie z pôsobnosti uvedenej v čl. 2 ods. 2 v prvom pododseku smernice. Poukázal na to, že zákonodarca spoločenstva vychádzal zo zásady

použiteľnosti Smernice 2003/88/ES na takéto činnosti, avšak súčasne dal možnosť členským štátom odchyliť sa za určitých podmienok od jednotlivých ustanovení Smernice, avšak podľa článku 17 ods.3 písm. b/ Smernice 2003/89/ES sa uvádza, že v súlade s ods. 2 tohto článku sa môžu vykonať odchýlky len od článkov 3,4,5,8 a 16, avšak odchýlku od čl. 6 Smernica nepripúšťa. Zo záverov uznesenia Súdneho dvora C-52/04 Personalrat der Feuerwehr Hamburg vyplýva, že článok 2 smernice Rady 89/391/EHS, ako aj článok 1 ods.3 smernice Rady 2003/88/ES sa majú vykladať v tom zmysle, že činnosti vykonávané zásahovými silami takej verejnej požiarnej služby ako je verejná služba, o ktorú ide vo veci samej, obvykle patria do pôsobnosti uvedených smerníc takže článok 6 bod 2 smernice v zásade bráni prekročeniu maximálnej hranice 48 hodín určenej ako maximálny týždenný pracovný čas vzťahujúci sa aj na služby hliadky. Jeho prekročenie je však možné v prípade výnimočných okolností takej závažnosti a rozsahu ako je napríklad katastrofa. V tomto prípade sa predmetná smernica musí uplatňovať na činnosti hasičskej služby, aj keď tieto činnosti zásahovej sily v teréne vykonávajú bez ohľadu na to, či sú zamerané na boj proti požiarom, alebo poskytnutie pomoci iným spôsobom ak sú vykonávané za obvyklých podmienok, v súlade s poslaním, ktoré bolo zverené príslušnej službe, a to aj vtedy keď zásahy, ktoré môžu byť spojené s týmito činnosťami sú vzhľadom na svoju povahu nepredvídateľné a môžu vystaviť pracovníkov ktorí ich vykonávajú určitému riziku, pokiaľ ide o ich bezpečnosť a/alebo zdravie. Je tak potrebné prijať záver, že v danom prípade služobná činnosť žalobcu patrí do pôsobnosti Smernice 2003/88/ES.

Žalovaný ďalej argumentoval tým (a), že sa žalobcovi nepodarilo preukázať, že by štát neprebral Smernicu 2003/88/ES do ZoHaZZ správne a (b) že nemožno výkon neaktívnej služobnej pohotovosti započítavať do odpracovaného služobného času. ZoHaZZ definuje len pojmy „týždenný služobný čas“ (§ 85), „nerovnomerne rozvrhnutý služobný čas“ (§ 86), „prestávky štátnej služby“ (§ 87), „nepretržitý odpočinok medzi služobnými dňami“ (§ 88), „dĺžka nepretržitého odpočinku v týždni“ (§ 89), „dni služobného pokoja“ (§ 90), „štátna služba nadčas“ (§ 91), „služobná pohotovosť v štátnej službe“ (§ 92) a „dovolenka“ (§ 93). Na prvý pohľad sa javí, že vnútroštátna právna úprava ZoHaZZ je v súlade s právom Únie, nakoľko podľa prílohy č. 4/ bod 6/ ZoHaZZ do jeho znenia bola Smernica 2003/88/ES prebratá a podľa § 193 ZoHaZZ sa na služobný pomer príslušníkov použijú primerane i.a. aj ustanovenia § 85 Zákonníka práce (podľa § 85 ods. 9 Zákonníka práce priemerný týždenný pracovný čas zamestnanca vrátane práce nadčas nesmie prekročiť 48 hodín). Zákonník práce však explicitne v ust. § 96 ods. 2 uvádza, že čas, počas ktorého sa zamestnanec zdržiava na pracovisku a je pripravený na výkon práce, ale prácu nevykonáva, je neaktívna časť pracovnej pohotovosti, ktorá sa považuje za pracovný čas. Oproti tomu, z vyššie citovaných ustanovení HaZZ nevyplýva, žeby služobná pohotovosť hasičov v mieste výkonu služby bola považovaná na súčasť ich služobného času, a práve v tom spočíva rozpor s právom Európskej únie. ZoHaZZ totiž v zmysle jeho § 12 ods. 6 umožňuje aplikovať Zákonník práce na právne vzťahy príslušníkov zboru pri vykonávaní štátnej služby len ak to výslovne ustanovuje tento zákon (ZoHaZZ), pričom v § 193 ZoHaZZ (ktorý uvádza, ktoré ustanovenia Zákonníka práce sa na právne vzťahy hasičov vzťahujú) nie je odkaz na spomínané ust. § 96 ods. 2 Zákonníka práce. Žalovaný pritom argumentuje tým, že nemožno výkon neaktívnej služobnej pohotovosti započítavať do odpracovaného služobného času. Podľa čl. 2 ods. 1 a ods. 2 Smernice 2003/88/ES, pracovný čas je akýkoľvek čas počas ktorého pracovník pracuje podľa pokynov zamestnávateľa a vykonáva svoju činnosť alebo povinnosti. Čas odpočinku je potom akýkoľvek pracovný čas, ktorý nie je pracovným časom. Súdny dvor opakovane zdôraznil vo svojej judikatúre, že rozlišovanie je binárne, buď je určitý čas pracovným časom, alebo pracovným časom nie je. Súdny dvor v rozsudku vo veci C-518/15 Ville de Nivelles zdôraznil, že členské štáty sa nemôžu, pokiaľ ide o určité kategórie hasičov prijatých do verejných hasičských služieb, odchyliť od súboru povinností vyplývajúcich z ustanovení smernice, vrátane pojmov - pracovný čas a čas odpočinku. Smernica neumožňuje ani to, aby členské štáty ponechali v platnosti, alebo prijali inú definíciu pojmu pracovný čas, ako je definícia uvedená v Smernici. V zmysle rozsudku Súdneho dvora z 03.10.2000 vo veci Simap (C-303/98) a podobne z rozsudku Súdneho dvora z 09.09.2003, H.(C-151/02) vyplýva jednoznačne, že pracovný čas zodpovedajúci pracovnej pohotovosti a pohotovostnej službe počas ktorých je dotknutý pracovník fyzicky prítomný na pracovisku je súčasťou pojmu pracovný čas v zmysle smernice. Súdny dvor prezentoval názor, že otázka, ktorá súvisí s pojmom pracovný čas v zmysle Smernice 2003/88/ES, neponecháva priestor na akékoľvek rozumné pochybnosti a prijal uznesenie vo veci Personalrat der Feuerwehr Hamburg, v ktorom rozhodol, že činnosti vykonávané zásahovými službami verejnej hasičskej služby (okrem výnimočných okolností ako v prípade katastrofy) patria do rozsahu pôsobnosti Smernice, takže čl. 6 písm. b/ predmetnej smernice 2003/88/ES v zásade bráni prekročeniu 48 hodinovej hranice stanovenej pre maximálny týždenný pracovný čas vrátane zásahových služieb. Čl. 6 písm. b/ smernice predstavuje pravidlo sociálneho práva únie s osobitným významom, z ktorého má mať prospech každý pracovník, keďže je minimálnou

požiadavkou určenou na zaistenie bezpečnosti a ochrany jeho zdravia, ktoré ukladá členským štátom povinnosť stanoviť 48-hodinovú hranicu pre priemerný týždenný pracovný čas v súvislosti, s ktorou je výslovne stanovené, že zahŕňa tak nadčasy, ako aj pracovnú pohotovosť a od ktorej sa nemožno v žiadnom prípade odchýliť pokiaľ ide o také činnosti ako je činnosť hasičov, hoci by k tomu došlo len prostredníctvom súhlasu dotknutého pracovníka. Súdny dvor pritom viackrát rozhodol, že členské štáty nemôžu jednostranne určiť rozsah pôsobnosti čl. 6 písm. b/ smernice tak, že uplatnenie tohto nároku pracovníkov na to, aby priemerný týždenný pracovný čas nepresahoval túto maximálnu hranicu, budú viazať na nejakú podmienku, alebo ho určitým spôsobom obmedzia. Na základe vyššie uvedeného je potom potrebné vyvodiť záver, že vnútroštátna právna úprava (ZoHaZZ) umožňuje žalovanému ako zamestnávateľovi rozvrhnúť žalobcovi - príslušníkovi HaZZ služobný (pracovný) čas tak, že tento presiahne maximálnu hranicu stanovenú v čl. 6 písm. b/ predmetnej smernice. Je potrebné zdôrazniť, že povinnosť členských štátov vyplývajúca zo Smernice 2003/88/ES, ktorou je dosiahnuť výsledok stanovený Smernicou 2003/88/ES, ako aj povinnosť prijať všetky opatrenia všeobecnej alebo osobitnej povahy na zabezpečenie splnenia tejto povinnosti, sa vzťahuje na všetky orgány členských štátov. Slovenská republika ako členský štát Európskej únie v súlade s potrebou chrániť bezpečnosť a zdravie pracovníkov - konkrétne v danom prípade príslušníkov HaZZ - neprijala doposiaľ opatrenia nevyhnutné na zabezpečenie požiadavky, aby nebola prekročená maximálna hranica priemerného týždenného pracovného času, stanovená v čl. 6 písm. b/ Smernice 2003/88/ES. Argumentácia žalovaného v tom smere, že počas celej dĺžky trvania služobnej pohotovosti nemusí byť žalobca bdely a aktívny a že má k dispozícii miesto na oddych (odpočinok), a teda že žalobca v prípade, ak nie je nariadený služobný zásah, môže odpočívať, alebo sa venovať inej činnosti je v tejto súvislosti bez právneho významu - podľa judikatúry Súdneho dvora sa za súčasť pracovného času považuje všetok čas, ktorý žalobca trávi v mieste výkonu práce a je k dispozícii svojmu zamestnávateľovi - v danom prípade žalobca počas pohotovosti musí byť v budove hasičskej stanice a túto nemôže opustiť a musí byť pripravený do 1 minúty od ohlásenia vykonať výjazd. Dokonca aj čas pracovnej pohotovosti strávený v domácom prostredí, na telefóne, teda aj čas strávený mimo priestorov zamestnávateľa, jednoznačne predstavuje pracovný čas, nakoľko pracovník musí byť neustále k dispozícii svojmu zamestnávateľovi a musí byť zastihnuteľný a jeho sloboda pohybu a jeho sloboda organizovať si vlastný program je preto výrazne obmedzená.

Súd sa ďalej zaoberal otázkami, či (a) žalobca skutočne pracoval nad limit 48 hodín týždenného priemerného pracovného času za rozhodné obdobie (marec 2018 až marec 2021) a (b) či tak je daný základ nároku žalobu na náhradu nemajetkovej ujmy v dôsledku porušenia jeho práva plynúceho z čl. 6 písm. b/ Smernice 2003/88/ES. Súdny dvor opakovane judikoval, že poškodení jednotlivci majú právo na náhradu škody keď sú splnené 3 podmienky: (1.) cieľom porušenej právnej normy Únie je priznať jednotlivcom práva a porušenie je dostatočne závažné; (2.) existencia škody a (3.) priama príčinná súvislosť medzi porušením a škodou spôsobenou poškodeným jednotlivcom.

Pokiaľ ide o prvú podmienku, súd konštatuje, že v prejednávanej veci je splnená, nakoľko čl. 6 písm. b/ Smernice 2003/88/ES predstavuje pravidlo sociálneho práva Únie s osobitným významom, z ktorého má mať prospech každý pracovník keďže je minimálnou požiadavkou určenou na zaistenie bezpečnosti a ochrany jeho zdravia, ktoré ukladá členským štátom stanoviť 48-hodinovú hranicu pre priemerný týždenný pracovný čas, pričom je výslovne uvedené, že táto hranica zahŕňa aj nadčasy, pričom v prípade neprebratia článku 22 ods. 1 tejto smernice do vnútroštátneho práva sa nemožno v žiadnom prípade odchýliť pokiaľ ide o také činnosti ako je aj činnosť hasičov o ktorú ide vo veci samej. Súčasne podľa judikatúry Súdneho dvora ide o dostatočne závažné porušenie práva únie - v každom prípade je porušenie práva Únie dostatočne závažné, pokiaľ je v rozpore s judikatúrou Súdneho dvora v danej oblasti.

Čo sa týka druhej podmienky (existencia škody) a tretej podmienky (príčinná súvislosť), Smernica 2003/88/ES neobsahuje ustanovenie, podľa ktorého by sa mala uprednostňovať niektorá z foriem náhrady škody, nakoľko neobsahuje nijaké ustanovenia týkajúce sa náhrady škody vzniknutej porušením jej ustanovení. Avšak podľa európskej judikatúry náhrada škody spôsobenej jednotlivcom porušením práva Únie musí byť primeraná vzniknutej škode aby mohla zabezpečiť skutočnú ochranu jeho práv. Je potom na vnútroštátnom práve členských štátov, aby pri dodržaní zásady rovnocennosti a efektivity určili, či sa náhrada škody musí poskytnúť vo forme udelenia dodatočného náhradného voľna, alebo vo forme finančného odškodnenia a aby definovali pravidlá týkajúce sa spôsobu výpočtu tejto náhrady. V posudzovanej veci dospel súd k záveru, že je potrebné stotožniť sa s argumentáciou žalobcu, že nerešpektovaním čl. 6 písm. b/ Smernice (pozn. súdu - avšak len v rozsahu prekročenia limitu 48 hodín priemerného týždenného pracovného času) mu vznikla nemajetková ujma, ktorú je možné analogicky (pozn. súdu - § 853 Obč. Z.) posudzovať podľa zásad upravených v § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka, vzťahujúcich sa na právo na ochranu osobnosti. Podľa Článku 36 ods. 1 písm. c/, d/ a e/ Ústavy SR

majú mať zamestnanci (teda aj žalobca) právo na spravodlivé a uspokojujúce pracovné podmienky a zákon (v danom prípade ZoHaZZ) im má zabezpečiť i.a. ochranu bezpečnosti a zdravia pri práci, najvyššiu prípustnú dĺžku pracovného času a primeraný odpočinok po práci (obdobne v zmysle čl. 40 Ústavy SR má každý právo na ochranu zdravia). V oblasti pracovnoprávnej je právo na ochranu zdravia zabezpečované predovšetkým zavádzaním takých opatrení, ako je organizácia pracovného času a odpočinku. Každý má pritom právo na odpočinok a zotavenie vrátane rozumného vymedzenia pracovného času a pravidelne platenej dovolenky tak, ako to je zakotvené aj v článku 24 Všeobecnej deklarácie ľudských práv. Samotná Smernica 2003/88/ES, ako aj Smernica 89/391/EHS vychádzali z faktu, že ešte je stále príliš vysoký výskyt pracovných úrazov a chorôb z povolania a preto sa musia bezodkladne zaviesť, resp. zlepšiť preventívne opatrenia na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pracovníkov a tento cieľ sa nemá podriaďovať ekonomickým úvahám. Všetci pracovníci majú mať primeranú dobu odpočinku a všetkým pracovníkom spoločenstva sa musí poskytnúť minimálny denný, týždenný a ročný čas odpočinku a primerané prestávky v práci. Na základe uvedeného je potom potrebné zaviesť maximálnu hranicu týždenného času.

Po vykonanom dokazovaní dospel súd k záveru, že k prekročeniu maximálneho limitu 48-hodín priemerného pracovného týždňa u žalobcu v rozhodnom období (marec 2018-marec 2021) došlo (pozn. súdu - aj keď nie v takom rozsahu, ako to tvrdil žalobca). Súd vzhľadom na uvedené potom konštatuje, že žalobcovi v príčinnej súvislosti nerešpektovania čl. 6 písm. b/ Smernice 2003/88/ES zo strany žalovaného vznikla nemajetková ujma, nakoľko došlo (dlhodobo) k porušovaniu jeho základných osobnostných práv - práva na ochranu zdravia, práva na ochranu bezpečnosti a zdravia pri práci, práva na najvyššiu prípustnú dĺžku pracovného času, práva na primeraný odpočinok po práci ako aj práva na vedenie súkromného rodinného života. V zmysle § 13 Občianskeho zákonníka môže poškodená osoba požadovať okrem resp. popri morálnej satisfakcii aj peňažnú satisfakciu a to tam, kde by sa satisfakcia morálna nejavila ako postačujúca. V prejednávanej veci, ktorá vychádza z tej skutočnosti, že SR neprijala takú vnútroštátnu úpravu, aby bolo transformované ustanovenie smernice, najmä pokiaľ ide o článok 6 písm. b/ Smernice 2003/88/ES do vnútroštátneho poriadku, je potrebné dospieť k záveru, že žaloba na upustenie od neoprávneného zásahu, ako aj žaloba na odstránenie trvajúcich následkov nie je na mieste, vzhľadom na subjekt zodpovednosti za neoprávnený zásah (štát) a vzhľadom na dĺžku trvania neoprávnených zásahov zo strany žalovaného do práv žalobcu. Rovnako tak preto neprichádza do úvahy ani morálna satisfakcia, ktorou sa podľa súdnej praxe rozumie predovšetkým ospravedlnenie. Tieto prostriedky nápravy za uvedených okolností strácajú svoju účinnosť a funkčnosť a v takom prípade súdna prax nevyklučuje možnosť bez ďalšieho uplatniť finančné zadosťučinenie. Samotné ustanovenie § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka uvádza pritom možnosti domáhať sa peňažného zadosťučinenia len príkladmo a podmienky pre vznik tohto práva sú splnené vo všetkých prípadoch neoprávnených zásahov obdobnej závažnosti, kedy bude len morálne zadosťučinenie nepostačujúce. Pokiaľ sú splnené všetky 3 podmienky (pozn. súdu - a to platí aj vo vzťahu k namietanému nedostatku vecnej pasívnej legitimácie štátu), štát musí s výhradou nároku náhrady škody, ktorá má základ priamo v práve v Únie, napraviť následky spôsobenej škody podľa vnútroštátneho práva, upravujúceho zodpovednosť za spôsobenú škodu, pričom podmienky náhrady škody stanovené vo vnútroštátnych právnych úpravách nemôžu byť menej výhodné ako podmienky týkajúce sa obdobných vnútroštátnych prostriedkov nápravy (zásada ekvivalencie) a nemôžu byť upravené tak, aby viedli k praktickej nemožnosti, alebo nadmernému sťaženiu získania náhrady (zásada efektivity). V danom prípade sa žalobca - ako príslušník HaZZ, ktorého služby spadajú do verejného sektora - pokiaľ skutočne odpracoval v priemere dlhší týždenný pracovný čas, ako je limit stanovený v čl. 6 písm. b/ Smernice 2003/88/ES, potom môže dovoliť práva Únie na vyvodenie zodpovednosti orgánov dotknutého členského štátu s cieľom získať náhradu škody, ktorá mu vznikla v dôsledku porušenia tohto ustanovenia.

V danej veci je tiež podstatnou tá skutočnosť, že právo žalobcu na primeraný odpočinok po vykonanej práci je permanentne - niekoľko rokov porušované, pričom povaha výkonu práce žalobcu je veľmi psychicky ako aj fyzicky náročná, neraz si vyžaduje aj nasadenie vlastného života a preto je nesmierne dôležité, aby žalobca mal možnosť po vykonanej práci si aj primerane odpočinúť, venovať sa svojim záľubám, rodine a iným aktivitám.

Na základe skutočností vyššie uvedených dospel súd k záveru, že základ nároku žalobcu je tak daný. V dôsledku nerešpektovania čl. 6 písm. b/ Smernice 2003/88/ES pri rozvrhovaní pracovného času prišiel žalobca o veľký počet hodín voľného času, ktoré by inak venoval rozvíjaniu osobných, rodinných a priateľských vzťahov, ako aj fyzickej a psychickej relaxácii, čím došlo k zásahu do jeho osobnostných práv (práva na ochranu zdravia, práva na ochranu bezpečnosti a zdravia pri práci, práva na najvyššiu prípustnú dĺžku pracovného času, práva na primeraný odpočinok po práci a práva na vedenie súkromného rodinného života) za čo mu nepochybné patrí nárok na primerané odškodnenie.

Samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením a práve peňažná náhrada sa javí ako spôsobilá forma odškodnenia takejto vzniknutej ujmy.

K námietke žalovaného, že žalobca mal povinnosť upozorniť nadriadeného na porušenie jeho práv a na to, že mu vzniká ujma a že mal povinnosť žiadať, aby mu zo strany žalovaného nebola určovaná pohotovosť z dôvodov, ktoré v žalobe uvádza, a teda že žalobca neprejavil primeranú snahu s cieľom odvrátiť škodu alebo obmedziť jej rozsah a včas nevyužil všetky dostupné prostriedky na právnu ochranu, poukazujúc na rozhodnutie Súdneho dvora vo veci *Brasière du Pécher*, súd poukázal na neskoršiu judikatúru Súdneho dvora veci *Günter Fu?*, v zmysle záverov ktorého by bolo v rozpore so zásadou efektivity uložiť poškodeným osobám povinnosť systematicky využívať všetky právne prostriedky, ktoré sú im k dispozícii aj keď by to spôsobilo nadmerné ťažkosti alebo by to od nich nebolo možné rozumne vyžadovať. Vzhľadom na slabšie postavenie zamestnanca by mohol byť pracovník odradený od otvoreného uplatňovania svojich práv voči zamestnávateľovi, keďže uplatňovanie týchto práv ho môže vystaviť opatreniam zamestnávateľa, ktoré môžu mať vplyv na pracovnoprávny vzťah v neprospech tohto pracovníka. V prípade porušenia ustanovenia práva Únie s priamym účinkom zo strany zamestnávateľa vo verejnom sektore vyžadovanie splnenia podmienky, aby dotknutí pracovníci najprv požadovali svojho zamestnávateľa o skončenie porušovania práva Únie na účely získania náhrady škody vzniknutej v dôsledku tohto porušenia, by malo za následok, že orgánom dotknutého členského štátu by sa umožnilo, aby bola povinnosť dbať o dodržiavanie takýchto noriem systematicky prenášané na jednotlivca, čím sa týmto orgánom môže umožniť, aby boli v prípade nepodania takejto žiadosti vyňaté z ich dodržiavania. Vyžadovanie takejto podmienky by znamenalo spochybnenie práva na náhradu škody, ktoré má základ v právnom poriadku EÚ a povinnosti členských štátov zabezpečiť jeho dodržiavanie bez toho, aby ju mohli preniesť na jednotlivcov. Čl. 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES teda nevyžaduje, aby dotknutí pracovníci požiadali svojho zamestnávateľa o dodržiavanie minimálnych požiadaviek upravených predmetným ustanovením smernice. Nemožno preto považovať za primerané požadovať od žalobcu, ktorému vznikla ujma z dôvodu, že jeho zamestnávateľ porušil práva priznané čl. 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES, aby na účely uplatnenia nároku na získanie náhrady tejto ujmy najprv vyvíjal iniciatívu vo vzťahu k tomuto zamestnávateľovi. Z rovnakých dôvodov je potom bez právneho významu argumentácia žalovaného v tom smere, ak poukazuje na ustanovenia kolektívnych zmlúv či pokynov Prezidenta HaZZ. Súd tiež konštatuje, že z výpovede žalobcu vyplýva, že spoločne s kolegami upozorňovali ich nadriadeného na problém nedodržiavania maximálneho pracovného času, ktorý ich však vždy odkázal na zákonné znenie (pozn. súdu- súdu je známe z jeho činnosti, že obdobne tak vypovedajú aj ostatní hasiči z Detvy, ktorí sa na tunajšom súde taktiež domáhajú náhrady nemajetkovej ujmy). Nie je tak možné ani prijať argumentáciu žalovaného, že žalobca nevynaložil žiadnu snahu o odstránenie škodlivých následkov.

K námietke žalovaného, že výška uplatnenej náhrady nemajetkovej ujmy je neprimeraná súd poukázal na to, že pri posudzovaní nároku žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy je súd viazaný len v tom smere, že má posúdiť primeranosť uplatňovanej výšky náhrady ujme, ktorú v dôsledku nesprávnej implementácii normy Európskej únie žalobca utrpel. Spôsob určenia resp. posudzovania výšky je na úvahe súdu. Súd poukázal na to, že strata odpočinku a neprimerane dlhý čas v práci nepochybne súvisí s porušením Smernice 2003/88/ES, t.j. s hodinami nad limit maximálneho priemerného týždenného pracovného času a nie s hodinami odslúženými v rámci limitu maximálneho priemerného týždenného pracovného času, ktorý ešte porušením Smernice a tak ani porušením práv žalobcu nemôže byť. Koniec koncov to tvrdil aj samotný žalobca, keď v replike odkazoval na judikatúru Súdneho dvora, podľa ktorej treba pod škodou rozumieť škodu, ktorá vznikla žalobcovi v dôsledku straty času odpočinku, na ktorý by mal nárok, ak by bol maximálny týždenný pracovný čas upravený v čl. 6 ods.1 smernice rešpektovaný (bod 59 rozsudku vo veci *Günter Fu?*).

Súd pri posúdení žalobcom zvoleného spôsobu výpočtu výšky náhrady nemajetkovej ujmy, ktorú výšku odvodzoval od počtu hodín odslúženej pohotovosti, ktoré reálne odslúžil, a ktoré mu neboli započítané do služobného (pracovného) času, podľa súdu prvej inštancie žalobca nepostupoval korektne, keď výšku náhrady neodvíjal od počtu tých hodín pohotovosti, ktoré odslúžil nad limit 48 hodinového priemerného týždenného pracovného času, súd mal za to, že nie každá hodina odslúženej pohotovosti je porušovaním článku 6 Smernice 2003/88/ES, a teda porušením jeho základných práv, keď žalobcovi mohla ujma vzniknúť len v priamej príčinnej súvislosti s prekročením hranice 48-hodinového priemerného týždenného pracovného času zakotveného v článku 6 Smernice 2003/88/ES.

Z predložených listinných dôkazov vyplýva, že (a) za niektoré mesiace (03/2018, 04/2018, 06/2018, 11/2018, 12/2018, 02/2019, 05/2019, 06/2019, 11/2019, 12/2019, 03/2020, 06/2020 a 03/2021) žalobca celkovo neodpracoval (spolu v rámci služieb a pohotovosti) ani len maximálny počet hodín v danom mesiaci, ak sa mal zachovať 48- hodinový priemerný týždenný pracovný čas a teda mu ujma za daný

mesiac (ani pri splatnosti mzdy v nasledovnom mesiaci) vzniknúť nemohla a (b) za ostatné mesiace síce žalobca celkovo odpracoval (v rámci služieb a pohotovosti) spolu počet hodín prekračujúci maximálny počet hodín v danom mesiaci, ak sa mal zachovať 48- hodinový priemerný týždenný pracovný čas, avšak nie všetky žalobcom uplatnené hodiny pohotovosti sú súčasne prekročením maximálneho počtu hodín v danom mesiaci, ak sa mal zachovať 48- hodinový priemerný týždenný pracovný čas, ale len konkrétna časť z týchto hodín.

Pri posudzovaní primeranosti výšky požadovanej náhrady nemajetkovej ujmy súd po vykonanom dokazovaní a po vykonaných prepočtoch (pozn. súdu - pri výpočtoch súd vychádzal vždy zo zaokrúhlenia na 4 desatinné miesta) dospel k záveru, že za rozhodné obdobie (marec 2018 - marec 2021), celkový maximálny fond pracovného času (vrátane pohotovosti), ak sa mal zachovať 48- hodinový priemerný týždenný pracovný čas, mohol byť maximálne 7 728 hodín. Za toto rozhodné obdobie pritom žalobca odslúžil spolu 8 141,30 hodín (vrátane pohotovosti). Z uvedeného vyplýva, že celkovo za rozhodné obdobie žalobca odslúžil nad maximálny limit (počet) hodín 413,30 hodín a nie celá masa 1 597,97 odslúžených hodín pohotovosti (ako tvrdil žalobca) zakladá jeho nárok požadovať náhradu nemajetkovej ujmy.

Posúdením každého jednotlivého obdobia (výpočet súdu uvedený v bodoch 47.1. až 47.34. odôvodnenia rozsudku) vychádzajúc zo samotného žalobcom zvoleného princípu pre odôvodnenie primeranosti výšky ním požadovanej náhrady nemajetkovej ujmy, potom celkom vychádza ako správna (primeraná) suma nie suma 5 029,42 Eur (ku ktorej dospel výpočtami žalobca), ale len suma 1 907,88 Eur. Pokiaľ žalobca uviedol, že si takto v podstate uplatňuje len 2,82 Eur za hodinu pohotovosti, súd konštatuje, že v konečnom dôsledku súdom priznaná čiastka predstavuje až 4,62 Eur za hodinu pohotovosti, avšak len čo sa týka počtu 413,30 hodín pohotovosti odslúžených nad limit 48-hodinového priemerného týždenného času, pri ktorých už došlo k porušeniu čl. 6 písm. b/ Smernice. V kontexte všetkých uvedených skutočností, najmä pokiaľ ide o dĺžku (kontinuálne niekoľko rokov) porušovania práva žalobcu na primeraný odpočinok a jeho práva na súkromný život, ako aj jeho práva na ochranu zdravia pri práci, súd takúto priznanú výšku (1 907,88 Eur) náhrady nemajetkovej ujmy považuje za primeranú, napĺňajúcu účel sledovaný aj ust. § 13 Obč. Z.. Priznaná náhrada je podľa názoru súdu dostatočne vysoká, aby mohla splniť úlohu odškodňovacia (a nielen symbolickú) a na druhej strane nie je ani neprimerane vysoká ani likvidačná pre žalovaného. Súd preto žalobcovi priznal nárok len vo výške 1 907,88 Eur (výrok I.) a v prevyšujúcej časti súd žalobu zamietol (výrok II.)

K námietke žalovaného, v ktorej namietal premlčanie nároku súd poukázal na to, že právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch je právo majetkovej povahy, ktoré sa premlčuje vo všeobecnej 3-ročnej premlčacej dobe v zmysle § 101 Občianskeho zákonníka. Počiatok plynutia všeobecnej 3-ročnej premlčacej doby pri náhrade za nemateriálnu ujmu je podľa § 101 Občianskeho zákonníka viazaný na okamih kedy došlo k neoprávnenému zásahu objektívne spôsobilého porušiť alebo ohroziť osobnostné práva fyzickej osoby (napr. rozsudok Najvyššieho súdu SR, sp.zn. 2Cdo/194/2011 zo dňa 27.11.2012). Tak ako už súd uviedol vyššie, k nemajetkovej ujme žalobcu dochádzalo osobitne v tých mesiacoch, v ktorých nebol dodržaný limit pracovného času podľa čl. 6 písm. b/ predmetnej smernice a v priamej príčinnej súvislosti s ktorým porušením smernice potom boli porušené osobnostné práva žalobcu, pričom následne - v nasledujúcich mesiacoch (ku dňu splatnosti mzdy, t.j. vždy 10. deň nasledujúceho mesiaca) táto ujma nebola zo strany žalovaného kompenzovaná v služobnom plati žalobcu navyše o požadovaných 35 %, resp. 20 %. Žalobca si predmetné nároky uplatnil až počnúc splatnosťou mzdy za máj roku 2018, ktorá bola 10.06.2018 - žaloba bola pritom na súde podaná dňa 09.04.2021 (č.l. 100), čo znamená, že jednotlivé nároky žalobcu premlčané nie sú.

O trovách konania súd rozhodol pri aplikácii ustanovenia § 255 ods. 2 CSP v spojení s § 262 ods. 1 CSP; žalobca mal v spore úspech v rozsahu 37,93 %, žalovaný v rozsahu 62,07 %, celkový úspech žalovaného predstavoval percentuálne 24,14 %, preto súd žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi v rozsahu 24,14 %.

3. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal odvolanie žalovaný aj žalobca. Žalovaný podal odvolanie proti výroku I. a III. rozsudku súdu prvej inštancie a žalobca podal proti výroku II. a III. rozsudku súdu prvej inštancie.

4. Žalovaný v podanom odvolaní konkrétne namietal, že na to, aby mohol súd prvej inštancie skonštatovať, že uplatnený nárok žalobcu je dôvodný, musel by žalobca preukázať, že zákon č. 315/2001 Z. z. prebral smernicu 2003/88/ES nesprávne, t. j. musel by preukázať na také ustanovenia zákona č. 315/2001 Z. z., ktoré by boli v rozpore so smernicou 2003/88/ES. Ďalej namietal, že súd prvej inštancie

nemal právomoc skúmať súlad zákona č. 315/2001 Z. z. so smernicou 2003/88/ES, ktoré právo nespadá do kompetencie súdu prvej inštancie, resp. do kompetencie iného všeobecného súdu členského štátu Európskej únie, pričom súd prvej inštancie si takýto záver nemohol osvojiť ani ako predbežnú právnu otázku, nakoľko dôsledky a aplikácia takéhoto konštatovania by presiahli predmet tohto súdneho sporu, kde sa posudzuje len individuálny nárok žalobcu na náhradu škody či nemajetkovej ujmy. Žalovaný tiež namietol, že súd prvej inštancie sa vôbec nezaoberal otázkou, či do jeho právomoci patrí posudzovanie takto nastolenej otázky a podľa žalovaného preto napadnutý rozsudok vykazuje znaky arbitrárnosti, keď súd vôbec nezohľadnil zrejmé prekážky vo svojom postupe v tomto súdnom konaní a dostatočne sa nezaoberal ani vznesenými oprávnenými námietkami žalovaného, naopak súd priznal žalobcovi nárok na náhradu škody bez presvedčivého odôvodnenia. Súd prvej inštancie sa podľa žalovaného nesprávne vysporiadal s ním vznesenou námietkou nedostatku pasívnej vecnej legitímácie žalovaného, keď nevzal do úvahy potrebu rozlišovania medzi „prebratím smernice“ a „aplikáciou smernice“; v prvom prípade ide o transponovanie, t. j. prebratie konkrétneho znenia alebo obsahu smernice do vnútroštátneho právneho poriadku členského štátu a v druhom prípade ide o použitie konkrétnych článkov smernice na konkrétny prípad. Na to, aby bolo možné konštatovať, že smernica 2003/88/ES bola prebratá nesprávne, musí dôjsť k porovnaniu zákona č. 315/2001 Z. z. v jeho znení pred účinnosťou ako aj po účinnosti (t. j. po prebratí) smernice 2003/88/ES. Poukázal na to, že žalobca v žalobe pripúšťa, že zákon č. 315/2001 Z. z. výslovne neustanovuje, že služobná pohotovosť hasičov v mieste výkone služby je považovaná za súčasť ich služobného času, ani neobsahuje ustanovenie stanovujúcu dĺžku týždenného pracovného času nad 48 hodín. Podľa žalovaného táto skutočnosť neznamená, že by smernica 2003/88/ES bola do zákona č. 315/2001 Z. z. prebratá nesprávne, aj keby sa na prípad žalobcu vzťahovala. Podľa žalovaného nebolo jeho povinnosťou skopírovať doslovné znenie každého ustanovenia smernice 2003/88/ES do textu zákona č. 315/2001 Z. z. aj vzhľadom na priamy účinok smernice Európskej únie. Podľa žalovaného žiadne ustanovenie zákona č. 315/2001 Z. z. nie je možné považovať za rozporné so smernicou 2003/88/ES.

V prípade aplikácie smernice ide o použitie konkrétnych článkov smernice na konkrétny prípad; porušenie smernice môže byť spôsobené až aplikáciou jednotlivých ustanovení smernice, ak si adresát účinkov smernice (napr. zamestnávateľ) vyloží jej ustanovenia v rozpore s jej obsahom. Smernica môže byť do vnútroštátneho právneho poriadku prebratá správne, ale jej konkrétne použitie, t. j. aplikácia môže byť v konkrétnom prípade v rozpore s cieľom a obsahom smernice. Až nesprávna aplikácia smernice by mohla v konečnom dôsledku založiť prípadný nárok na náhradu škody, je preto nevyhnutné, aby sa prebratie a aplikácia smernice rozlišovali, nakoľko aj nesprávne prebratá smernica môže byť u rôznych adresátov aplikovaná správne a naopak. Žalovaný, t. j. Slovenská republika pri preberaní smernice de facto neporušila žiadne predpisy, preto pri absencii protiprávneho konania nemohla vzniknúť žiadna škoda a tým ani zodpovednosť žalovaného za nároky, ktoré si žalobca uplatňuje, pričom ide o nároky, ktoré vyplývajú z pracovnoprávneho vzťahu a mzdový nárok sa „skrýva“ za náhradu škody vo forme nemajetkovej ujmy. Slovenská republika nemôže niesť zodpovednosť za prípravnú nesprávnu aplikáciu smernice 2003/88/ES na pracovnoprávny vzťah žalobcu u jeho zamestnávateľa; žalovaný (Slovenská republika) má podľa žalobcu zodpovedať za škodu, ktorá mala vzniknúť nesprávnym prebratím (nie aplikáciou) smernice 2003/88/ES. Žalovaný však nie je zamestnávateľom žalobcu a nie je orgánom, ktorý by sa na aplikácie smernice podieľal; akýkoľvek nárok žalobcu z iného ako žalovaného titulu totiž nie je predmetom súdneho konania. Žalovaný namietal, že súd mal rozlišovať mieru zodpovednosti za prípadný vznik škody medzi dvomi samostatnými subjektami Slovenskou republikou a Ministerstvom vnútra SR, resp. Hasičským a záchranným zborom. Nie je prípustné, aby sa zodpovednosť Slovenskej republiky odvodzovala od individuálneho prístupu inej osoby k pracovnoprávnym vzťahom konkrétneho zamestnanca. Slovenská republika, Ministerstvo vnútra SR sú dva samostatné a nezávislé subjekty právnych vzťahov, posúdenie ich zodpovednosti za prípadný vznik škody ako dôsledok výkonu určitých práv nie je možné zamietť. Aj keby súd prvej inštancie konštatoval, že aplikácia smernice na služobný pomer žalobcu bola nesprávna, nijako to nesúvisí so zodpovednosťou žalovaného za správnosť prebratia smernice do právneho poriadku Slovenskej republiky, čo je ďalším dôvodom nedostatku pasívnej vecnej legitímácie žalovaného. Podľa žalovaného súd nesprávne právne posúdil otázku pasívnej vecnej legitímácie žalovaného.

Žalovaný namietal, že súd nesprávne právne posúdil aj pôsobnosť smernice 2003/88/ES, ktorá sa na služobný pomer príslušníkov Hasičského a záchranného zboru vzhľadom na charakter vykonávaných činností a s tým spojený rozvrh služobného času nevzťahuje v plnom rozsahu. Rozsah pôsobnosti smernice 2003/88/ES je pozitívne vymedzený v článku 2 ods. 1 smernice, ako aj negatívne vymedzený v článku 2 ods. 2 smernice; smernica sa neuplatňuje na veci a činnosti, ktoré zahŕňajú určité osobitné činnosti služieb civilnej obrany. Vzhľadom na charakter vykonávaných činností a s tým spojený rozvrh

služobného času sa smernica na služobný pomer príslušníkov hasičského a záchranného zboru nevzťahuje v plnom rozsahu, preto jej ustanovenia nemohli byť porušené tak, ako to tvrdí žalobca. Štátnu službu príslušníkov hasičského a záchranného zboru vykonávajúci zásahovú činnosť je možno jednoznačne subsumovať pod negatívne vymedzenie pôsobnosti smernice 89/391/EHS v článku 2 ods. 2 smernice 89/391/EHS. Oproti štandardným pracovnoprávnym vzťahom štátna služba príslušníkov hasičského a záchranného zboru vykazuje aj špecifika štátnej služby príslušníkov policajného zboru ako aj profesionálnych vojakov. Úlohy, ktoré príslušníci hasičského a záchranného zboru plnia, možno podľa súvisiacich právnych predpisov týkajúcich sa civilnej ochrany integrovaného záchranného systému ako aj právnej úpravy samotného hasičského a záchranného zboru subsumovať pod pojem „osobitné činnosti služieb civilnej ochrany“ v zmysle článku 2 ods. 2 smernice 89/391/EHS. Vyplýva to z ust. § 3 ods. 2 písm. a/ zákona č. 315/2001 Z. z. a zákona č. 129/2002 Z. z. o integrovanom záchrannom systéme. Rozhodnutie vo veci C-429/09, G. Fuß sa týka „mestského hasiča“, preto ho nie je možné považovať za smerodajné, nakoľko režim výkonu hasičských činností v takomto zariadení a štruktúre mestských hasičov sú absolútne odlišné od režimu, v akom fungujú príslušníci hasičského a záchranného zboru Slovenskej republiky, ktorého zriaďovateľom je štát (nie obec) a sú im poskytované rôzne osobitné výhody „definitív“ až po systém sociálneho zabezpečenia, tak ako v prípade príslušníkov policajného zboru. Nakoľko smernica 2003/88/ES sa na príslušníkov hasičského a záchranného zboru v prípade služobného času, ako aj ich odmeňovanie nevzťahuje, je táto oblasť v plnej miere v pôsobnosti vnútroštátnej právnej úpravy; z týchto dôvodov sa príslušné ustanovenia smernice 2003/88/ES na prípad žalobcu nemôžu aplikovať, preto žalobcovi v zmysle žaloby nemohla vzniknúť žiadna škoda. Žalobca neosvedčil, že by mu vznikol nárok na náhradu škody žiadnym spôsobom. Nejasným spôsobom stanovil „škodu“, ktorá mu mala vzniknúť tým, že vykonával nariadenú služobnú pohotovosť, za ktorú bol žalobca v zmysle platnej legislatívy odmeňovaný. V čase služobnej pohotovosti sa od žalobcu nevyžaduje „aktívna činnosť“, a teda mimo času skutočného výkonu práce môže žalobca odpočívať, alebo venovať sa inej činnosti. Nemusí uskutočňovať žiaden výkon práce z vlastnej iniciatívy, len na základe pokynu svojho zamestnávateľa. Žalobca dostáva za takto stanovený čas pracovnú odmenu, ktorou mu zamestnávateľ kompenzuje to, že v prípade potreby (zásahu) bude k dispozícii. Pokiaľ súd prvej inštancie dospel k záveru, že služobná pohotovosť, ktorú vykonáva žalobca a za ktorú je riadne odmeňovaný, je pracovným časom a teda má sa zarať do pracovného fondu, samo o sebe to ešte nie je dôvodom na priznanie nároku na náhradu škody. Poukázal na rozhodnutie Súdneho dvora C-46/96 Brasserie du Pêcheur; mal vnútroštátny súd preveriť, či poškodená osoba prejavila primeranú snahu s cieľom odvrátiť škodu alebo obmedziť jej rozsah a či včas využila všetky dostupné prostriedky na právnu ochranu. Žalobca nepreukázal, že oznámil svojmu zamestnávateľovi, že odmieta vykonávať služobnú pohotovosť, resp. do dňa podania žaloby zamestnávateľ žalobcu nemal vedomosť o tom, že výkon služobnej pohotovosti považuje resp. pociťuje ako výraznú ujmu. Ohľadom formy a spôsobu výpočtu náhrady škody Súdny dvor v rozhodnutí C-429/09 G. Fuß uviedol, že „Smernica 2003/88 neobsahuje nijaké ustanovenie týkajúce sa náhrady škody vzniknutej porušením jej ustanovení. V prípade neexistencie ustanovení práva únie v danej oblasti je na vnútroštátnom práve dotknutého členského štátu, aby pri rešpektovaní zásad rovnocennosti a efektivity jednak určilo, či škoda vznikla pracovníkovi, ako je G. Fuß vo veci samej v dôsledku porušenia právnej normy únie, musí byť nahradená udelením dodatočného náhradného voľna, alebo finančným odškodnením a jednak definovalo pravidlá týkajúce sa spôsobu výpočtu tejto náhrady.“ Žalovaný namietal, že žalobca nepreukázal a ani riadne neodôvodnil výšku ujmy, ktorá mala byť spôsobená žalobcovi. Majetkovú ujmu nemožno len tvrdiť, je nutné ju preukázať, pričom samotné tvrdenia žalobcu o ukrátení voľného času v osobnom živote sú len v rovine tvrdenia o vzniku nemajetkovej ujmy. Súd prvej inštancie právny nárok na náhradu škody subsumoval pod ustanovenia Občianskeho zákonníka v podobe nemajetkovej ujmy; vo vzťahu ohľadne určenia prípadnej výšky náhrady nemajetkovej ujmy podľa § 11 až 13 Občianskeho zákonníka, je však potrebné, výšku náhrady nemajetkovej ujmy, ktorú súd žalobcovi priznal, považovať za zjavne neprimeranú, a to aj porovnaním výšky náhrad, ktorá je priznávaná obetiam trestných činov, ktorých ujma je v porovnaní s údajnou ujmovou žalobcu podľa názoru žalovaného podstatne vyššia. Európsky súd pre ľudské práva vyjadril názor, podľa ktorého „Výška náhrady v konkrétnom prípade musí zohľadňovať výšku náhrady priznávanú vnútroštátnymi súdmi v iných prípadoch týkajúcich sa poškodenia dobrej povesti.“ (napr. Público - Comunicacáo Social S.A. v. Portugalsko). Európsky súd pre ľudské práva zdôrazňuje, že pre určovanie výšky „náhrady za porušenie osobnostných práv musí byť zohľadnená výška náhrady, ktorá je priznávaná za telesné zranenia, alebo ktorá je priznávaná obetiam násilných činov; pričom náhrada za porušenie iných osobnostných práv by nemala bez existencie závažných a dostatočných dôvodov prevyšovať maximálnu výšku náhrady priznávanú za telesné zranenia alebo násilné činy“ (napr. Ittalehti a Karhuvaara v. Fínsko). Namietal, že pri rozhodovaní o nemajetkovej ujme

je nevyhnutné, aby súd zdôvodnil, prečo nebolo pre žalobcu postačujúce zadostučinenie podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka, resp. čím bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby, ktorá by odôvodňovala priznanie nemajetkovej ujmy v danej výške. Žalobca v konaní nepreukázal zásah do súkromného, rodinného života, či nepriaznivosť zdravotného stavu v príčinnej súvislosti s výkonom povolania v takej miere, ktorá by odôvodňovala výšku prvoinštančným súdom priznanej sumy. Samotný súd vo svojom rozhodnutí konštatuje, že výška žalovanej sumy tak, ako je uplatnená žalobcom, je mätúca vzhľadom na povahu uplatneného nároku. Podmienkou priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je vždy, v závislosti na individuálnych okolnostiach daného prípadu, existencia závažnej ujmy, ktorú treba riadne a konkrétne preukázať. Nebolo žiadnym spôsobom preukázané, že by žalobca utrpel ujmu, ktorá by v značnej miere znížila jeho dôstojnosť, resp. vážnosť v spoločnosti; žalobca sa nedomáha, aby sa upustilo od neoprávneného zásahu. V konaní nebolo na základe výpovede žalobcu ani iným dôkazným prostriedkom preukázané, ako súčasný stav zasahuje do osobnostnej sféry žalobcu ako základný predpoklad pre vznik nemajetkovej ujmy. Z obsahu žaloby vyplýva, že žalobca vidí problém vo svojom nedostatočnom finančnom ohodnotení počas služobnej pohotovosti, keď sa žalobou domáha len finančného plnenia od Slovenskej republiky. Otáznym zostáva, akú inú činnosť by chcel žalobca vykonávať v čase služobnej pohotovosti, kedy musí byť prítomný na pracovisku, keď tento čas pripadá na nočné hodiny, ktoré každá fyzická osoba využíva na spanie a je objektívne takmer vylúčené, aby sa tento čas mohol využívať nijakou inou zmysluplnou činnosťou, príp. ho plnohodnotne tráviť s rodinou. Žalobca v žalobe nežiada, aby sa mu čas pohotovosti započítaval do fondu pracovného času a nežiadal to ani od svojho zamestnávateľa. Ak by sa totiž čas pohotovosti započítaval do fondu pracovného času žalobcu, tak logicky by žalobca musel počas pohotovosti tráviť čas na pracovisku a nemohol by ho tráviť inde, napr. so svojou rodinou. Z tohto vidieť jednoznačný rozpor v tvrdeniach a zámeroch žalobcu a preukazuje to skutočnosť, že žalobcovi žiadna nemajetková ani iná ujma nemohla vzniknúť. Ak by v dôsledku nesprávneho prebratia smernice neoprávnený zásah do práv žalobcu skutočne existoval, tak tento zásah by v súčasnosti stále pretrvával, potom by bolo prirodzené, aby sa žalobca v prvom rade domáhal upustenia od takéhoto zásluhu u svojho zamestnávateľa, čo však žalobca v žalobe nežiada, ale domáha sa len finančného plnenia, ktoré má slúžiť ako akási kompenzácia bez toho, aby bol tento údajný protiprávny stav do budúca napravený. Vzhľadom na uvedené sú úvahy súdu prvej inštancie o porušení práva žalobcu na primeraný odpočinok a z toho vyplývajúceho zásahu do jeho osobnostných práv celkom bezpredmetné, nakoľko žalobca nechce žalobou dosiahnuť zlepšenie či úpravu svojej pracovnej pozície u zamestnávateľa. Ak by aj súd prvej inštancie po vyhodnotení všetkých námietok žalovaného dospel k záveru, že smernica bola žalovaným (resp. zamestnávateľom žalobcu) uplatňovaná nesprávne, nemožno na strane žalobcu hovoriť o vzniku akejkoľvek škody, resp. nemajetkovej ujmy (keď žalobca nepreukázal, že by ujma bola dostatočne závažná), čo je bez ďalšieho dôvodom na zamietnutie žaloby. Pokiaľ súd prvej inštancie použil ust. § 11 a § 13 Občianskeho zákonníka, keďže sú svojím obsahom najbližšie k náhrade škody porušením únieového práva, žalovaný nemôže byť účastníkom sporu o ochranu osobnosti, preto v prípade aplikácie týchto ustanovení vyvstáva otázka nedostatku pasívnej vecnej legitímácie žalovaného.

Navrhol, aby odvolací súd postupom v zmysle § 388 žalobu zamietol s poukazom na to, že ak odvolací súd zmení prvý výrok napadnutého rozsudku, potom je tretí výrok napadnutého rozsudku o trovách konania potrebné rovnako zmeniť, nakoľko ide o závislý výrok, ktorý je priamo viazaný na úspech/ neúspech žalobcu/žalovaného v tomto spore.

5. Žalobca v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalovaného uviedol, že odvolaním žalovaného napadnutý výrok I. rozsudku súdu prvej inštancie považuje za zákonný a vecne správny. Žalobca odvolanie žalovaného, ktorý napáda rozsudok súdu prvej inštancie v tej časti, v ktorej bolo žalobe žalobcu vyhovené (výrok I. rozsudku) považuje za zákonný a vecne správny a odvolanie žalovaného v celom rozsahu považuje za nedôvodné a neopodstatnené. Odvolacie námietky žalovaného nie sú spôsobilé spochybníť vecnú správnosť a zákonnosť odvolaním napadnutého výroku I. rozsudku. K námietke právomoci súdu vznesenú námietku nedostatku právomoci súdu prvej inštancie považuje za účelovú a zjavne nedôvodnú. Predpoklady zodpovednosti za vzniknutú škodu v zmysle judikatúry Súdneho dvora Európskej únie vychádzajú z absolútnej objektívnej zodpovednosti členského štátu za takto vzniknutú škodu. Poukázal na to, že Súdny dvor vo svojej konštantnej judikatúre výslovne vyžaduje od vnútroštátnych súdov, aby správnosť prebratia smerníc kontrolovali, keďže takáto činnosť predstavuje základný kameň, na ktorom je postavená doktrína Súdneho dvora o priamych a nepriamych účinkoch a aplikovateľnosti predpisov únieového práva vnútroštátnymi orgánmi každého členského štátu. Vnútroštátny súd pri rozhodovaní o individuálnom nároku jednotlivca na náhradu škody (či už majetkovej škody alebo nemajetkovej ujmy) vzniknutej porušením únieového práva má a musí mať právomoc

posudzovať, či vnútroštátna právna norma je v súlade s predpisom únieového práva, teda posudzovať aj to, či konkrétna smernica bola do vnútroštátnej úpravy transponovaná správne. V tomto smere poukázal na rozhodnutie v rozsudku Súdneho dvora C-106/89, C-456/98 a pre túto vec ťažiskový rozsudok Súdneho dvora C-429/09 vo veci Günter Fuß proti Stadt Halle. Plne sa stotožňuje s právnym záverom o tom, že na území Slovenskej republiky neexistuje žiadny iný orgán než všeobecný súd v civilnom sporovom konaní, ktorý by bol vzhľadom na predmet tohto konania oprávnený a súčasne povinný prejednať a rozhodnúť tento spor a v rámci neho si aj prejudiciálne posúdiť súlad a správnosť transpozície Smernice 2003/88/ES do zákona č. 315/2001 Z. z. K námietke pasívnej vecnej legitímácie žalovaného sa pridržiaval vyjadrenia v konaní pred súdom prvej inštancie. Žalovaný ani v článku II. odvolania, ktorým sa snaží spochybníť svoju pasívnu vecnú legitímáciu, neuvádza absolútne žiadne nové relevantné skutkové či právne argumenty, ktoré by už nepredniesol v doterajšom priebehu konania a ktorých nesprávnosť by už nebola vyvrátená v priebehu konania, ktoré predchádzalo vydaniu napadnutého rozsudku. Súd prvej inštancie s touto námietkou žalovaného vyčerpávajúco a správne vysporiadal v odseku 40. odôvodnenia napadnutého rozsudku. Žalobca je presvedčený, že o danosti pasívnej vecnej legitímácie žalovaného v tomto konaní nemožno mať žiadne pochybnosti a súd prvej inštancie aj v tomto smere vec správne právne posúdil. K námietke pôsobnosti Smernice 2003/88/ES uviedol, že žalovaný rovnakú námietku už uviedol v konaní pred súdom prvej inštancie, pričom k tejto námietke sa žalobca už aj písomne vyjadroval. Považuje za nepochybné, že smernica 2003/88/ES sa v celom rozsahu a bez obmedzenia vzťahuje na činnosť hasičov - príslušníkov Hasičského a záchranného zboru (teda aj na žalobcu), pričom činnosť hasičov v žiadnom prípade nespadá pod „osobitné činnosti služieb civilnej ochrany“ tak, ako to zjavne účelovo a zavádzajúco tvrdí žalovaný. Rovnako tak tvrdenie žalovaného o tom, že rozhodnutie Súdneho dvora vo veci Günter Fuß nie je aplikovateľné na právne posúdenie veci v tomto spore z dôvodu, že Günter Fuß bol „mestský hasič“, považuje za zavádzajúce a účelové. S otázkou pôsobnosti Smernice 2003/88/ES na hasičov - príslušníkov Hasičského a záchranného zboru sa súd prvej inštancie relevantne vysporiadal v odôvodnení rozsudku. Ním uvedené dôvody považuje za správne, keďže sú založené na judikatúre Súdneho dvora v obdobných veciach. Aj túto odvolaciu námietku žalovaného považuje za zjavne nedôvodnú a právne posúdenie súdom prvej inštancie je aj v tomto smere zákonné a správne. Vo vzťahu k nároku na náhradu škody uviedol, že poukazuje na žalobcom uvádzanú rozsiahlu skutkovú a právnu argumentáciu uvedenú v jeho písomnom vyjadrení v konaní pred súdom prvej inštancie. Poukázal aj na rozsudok Súdneho dvora zo dňa 09. 09. 2021 vo veci C-107/19 XR proti Dopravní podnik hl. m. Prahy (vec týkajúca sa hasičov), v ktorom Súdny dvor dospel k záveru, že v rámci tohto času pracovnej pohotovosti sa pracovník, ktorý je povinný zdržiavať sa na svojom pracovisku a byť okamžite k dispozícii svojmu zamestnávateľovi, musí zdržiavať mimo svojho rodinného a sociálneho prostredia a má len malý priestor organizovať si čas, v rámci ktorého sa od neho výkon práce nepožaduje. Celú túto dobu treba preto kvalifikovať ako „pracovný čas“ v zmysle smernice 2003/88 bez ohľadu na pracovnú činnosť skutočne vykonávanú pracovníkom počas uvedenej doby. Z toho vyplýva, že pod pojem „pracovný čas“ v zmysle smernice 2003/88 spadajú všetky časy pracovnej pohotovosti vrátane tých, ktoré boli zabezpečované vo forme nepretržitej dostupnosti, v rámci ktorých majú obmedzenia uložené pracovníkovi takú povahu, že objektívne a veľmi významne ovplyvňujú možnosť tohto pracovníka slobodne nakladať počas týchto období s časom, v ktorom sa od neho výkon práce nepožaduje, a venovať tento čas svojim vlastným záujmom. Vzhľadom k tomu, že ako hasič vykonáva určenú služobnú pohotovosť výlučne na pracovisku (na hasičskej stanici), ktorú nemôže opustiť a po celý čas trvania určenej služobnej pohotovosti musí byť pripravený do 1 minúty opustiť stanicu a vyraziť na vykonanie služobného zákroku, tak s poukazom na citovanú a už aj uvedenú judikatúru Súdneho dvora považuje za absolútne nepochybné, že ním vykonávanú služobnú pohotovosť, a to aj jej „neaktívnu časť“, je nevyhnutné považovať za pracovný čas. K odvolacej námietke žalovaného, ktorou namieta, že sa nedomáha, aby sa upustilo od neoprávneného zásahu do jeho práva na ochranu osobnosti, ani aby sa odstránili následky takéhoto zásahu a podaná žaloba tak vôbec nerieši (údajný protiprávny) stav do budúcnosti, ale naopak vytvára priestor pre opätovné čiastkové žaloby uviedol, že túto argumentáciu žalovaného považuje za absolútne neakceptovateľnú nielen z hľadiska právnej, ale aj vecnej logiky. V prvom rade je to totiž práve štát, teda žalovaný, ktorý je povinný zabezpečovať, aby vnútroštátna legislatíva bola v súlade s únieovým právom a pokiaľ ide o smernice, aby tieto boli dôsledne a správne transponované do vnútroštátneho práva. Tejto povinnosti štátu potom zodpovedá právo jednotlivca domáhať sa náhrady škody v prípade, ak štát túto svoju povinnosť nerešpektuje a ak jednotlivcovi v dôsledku porušenia smernice vznikne ujma (či už majetková škoda, alebo nemajetková ujma), tak štát za ňu nesie zodpovednosť na princípe absolútnej objektívnej zodpovednosti. Považuje za absurdné, že žalovaný, ktorý porušuje dlhoročne svoje povinnosti a vedome nerieši a udržiava ním vyvolaný protiprávny stav, vyčíta jednotlivcovi, že sa domáha odškodnenia ujmy, ktorá mu reálne vznikla

a za ktorú zodpovedá štát na základe zásady absolútnej objektívnej zodpovednosti. Je to totiž len žalovaný, ktorý má ako jediný reálne všetky materiálne a formálne prostriedky ako zabezpečiť, aby sa „upustilo od neoprávneného zásahu“, a to tak, že konečne prijme všetky potrebné legislatívne a vecné opatrenia (novelizáciou ZoHaZZ a rozšírením počtu hasičov), ktorej prostredníctvom budú reálne (teda materiálne, nie len formálne) dosahované všetky ciele sledované Smernicou 2003/88/ES. Porušovanie práv hasičov, nerešpektovaním smernice je stav, ktorý trvá dlhoročne a o ktorého protiprávnosti žalovaný nepochybne vie a musí vedieť, pričom sám žalovaný je pôvodcom tohto protiprávneho stavu. Ak by teda sám žalovaný konal tak, ako je v zmysle únievého práva povinný, k porušovaniu práv žalobcu by nedochádzalo. Žalovaný však protiprávny stav naďalej vedome udržiava a namiesto toho, aby ďalšiemu porušovaniu práva zabránil, obmedzil sa len na to, že v súdnych konaniach, v ktorých sa hasiči domáhajú náhrady spôsobenej ujmy, sa bez ohľadu na okolnosti snaží spochybniť skutkovo a právne nespochybniteľné skutočnosti. Považuje za úplne nemiestne, ak sa žalovaný proti napadnutému rozsudku bráni tým, že žalobca sa mal domáhať „upustenia od neoprávneného zásahu“ keď si zjavne musí byť vedomý, že v prípade uloženia takejto povinnosti by nevyhnutne došlo k situácii, kedy by na hasičských staniciach v určité dni nemal kto slúžiť a tak by bola ohrozená bezpečnosť, životy, zdravie a majetok obyvateľov. Z pohľadu žalobcu je úplne logické a pochopiteľné, že sa podanou žalobou domáha náhrady nemajetkovej ujmy za tisíce hodín spätne, počas ktorých boli porušované jeho práva, pričom táto ujma už nemá byť ako inak aspoň čiastočne odškodnená, než poskytnutím peňažnej náhrady. Nemožno súhlasiť s tvrdením žalovaného, že žalobca nepreukázal a ani riadne neodôvodnil výšku ujmy, ktorá mala byť spôsobená žalobcovi, resp. že v konaní nebolo na základe výpovede žalobcu ani iným dôkazným prostriedkom preukázané ako súčasný stav zasahuje do osobnostnej sféry žalobcu ako základný predpoklad nemajetkovej ujmy. K žalobe priložil relevantné listinné dôkazy - výpis z dochádzkového systému SAP a výplatné pásky za každý mesiac žalovaného obdobia, pričom všetky skutkové tvrdenia žalobcu ohľadne rozsahu počtu odsľužených hodín určenej služobnej pohotovosti, ktoré sa mu nezapočítavali do odpracovaných hodín, sú založené na týchto nespochybniteľných, a najmä ani samotným žalovaným nespochybnených dôkazoch. Dochádzkový systém SAP a výplatné pásky spracúva a vypracováva služobný úrad žalobcu ako zamestnávateľ (nie žalobca), pričom v žalovaným spochybňovaných tabuľkách sú premietnuté tie isté údaje, ktoré vyplývajú z dochádzkového systému a výplatných pásek. Je presvedčený, že svoj nárok preukázal a odôvodnil. Žalovaný žiadnym spôsobom určito a účinne nespochybnil žiadne z týchto skutkových tvrdení vyplývajúcich z listinných dôkazov a aj preto sú v zmysle § 151 ods. 1, ods. 2 CSP a koncentračnej zásady nesporné a tým aj preukázané. K ďalšej námietke žalovaného uviedol, že súd vypočul žalobcu ako stranu v konaní, ktorý výsluch strany je dôkazom v konaní; to ako sa porušovanie práva prejavilo na jeho osobnom a rodinnom živote, o následkoch vznikutej ujmy a jej prejavoch či dôsledkoch, možno zistiť v prvom rade práve výpoveďou poškodenej osoby, ktorej nemajetková ujma vznikla. Z nepopretých skutkových tvrdení a vykonaného dokazovania potom súd prvej inštancie vyvodil správne skutkové zistenia pre posúdenie dôvodnosti základu žalovaného nároku. Nerozumie tvrdeniam žalovaného, kedy uvádza, že „ak by sa totiž čas pohotovosti započítaval do fondu pracovného času žalobcu, tak logicky by žalobca musel počas pohotovosti tráviť čas na pracovisku a nemohol by ho tráviť inde, napríklad so svojou rodinou“. Žalobca si zrejme nevšimol, že celú určenú služobnú pohotovosť (§ 92 ods. 1 ZoHaZZ, o ktorú v tomto prípade ide) každý hasič vykonáva v mieste výkonu služby, teda na hasičskej stanici, z ktorej sa počas služobnej pohotovosti nemôže vzdialiť. Je teda zjavné, že aj počas služobnej pohotovosti žalobca trávil čas na pracovisku, a to bez ohľadu na to, že sa mu žiadna z hodín odsľuženej určenej služobnej pohotovosti nezapočítavala do pracovného (služobného) času. V prípade, ak by žalovaný správne transponoval smernicu 2003/88/ES, nemusel by žalobca tráviť neprimerane dlhý čas v práci a mohol by tieto hodiny tráviť práve tým odpočinkom, ktorý mu smernica má garantovať. Práve nedostatok odpočinku, nutnosť tráviť neprimerane dlhý čas v práci sa veľmi negatívne prejavili na jeho osobnom a rodinnom živote a v konečnom dôsledku najmä na jeho zdraví, kde pre závažné zdravotné problémy musel na pokyn lekárov skončiť služobný pomer hasiča, k tomu sa taktiež vyjadril počas jeho výsluchu na pojednávaní. S poukazom na judikatúru Súdneho dvora a rozhodnutia súdov Slovenskej republiky, je pritom už len samotná strata času odpočinku sama o sebe dostatočne závažnou na priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, keďže len za žalované obdobie stratil viac než tisíc hodín času, ktoré mohol venovať odpočinku a tým aj nevyhnutnej regenerácii fyzických a psychických síl. Paušálne spochybňovanie, relativizovanie a bagatelizovanie závažnosti jemu vznikutej nemajetkovej ujmy považuje zo strany žalovaného za znevažujúce a absolútne nedôstojné, s prihliadnutím aj na to, akú spoločensky významnú, nebezpečnú a náročnú prácu žalobca vykonával.

Navrhol, aby odvolací súd žalovaným napadnutý rozsudok I. rozsudku súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil a priznal žalobcovi voči žalovanému nárok na náhradu trov odvolacie konania v rozsahu 100 %.

6. Žalovaný v písomnom vyjadrení k vyjadreniu žalovaného uviedol, že obsahom vyjadrenia žalobcu je len konštatovanie, že žalovaný v odvolaní poukazuje na svoju predchádzajúcu argumentáciu a žalobca zároveň poukázal na svoju argumentáciu a predchádzajúce tvrdenia. Žalovaný nepovažuje rozsudok súdu prvej inštancie za správny a nestotožňuje sa s ním. Nakoľko rozsiahla právna argumentácia prezentovaná žalovaným v konaní nebola podľa názoru žalovaného zo strany súdu správne aplikovaná, pridrižiava sa v plnom rozsahu podaného odvolania.

7. Žalobca sa k podanému vyjadreniu žalovaného následne písomne nevyjadril.

8. Žalobca v podanom odvolaní proti rozsudku súdu prvej inštancie, pričom odvolanie podal proti výroku II. a III. rozsudku súdu prvej inštancie uviedol, že má za to, že súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil, a to pokiaľ ide o určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Bolo dôvodné jeho žalobe v celom rozsahu vyhovieť, výrok II. rozsudku súdu, ktorým súd čiastočne zamietol žalobu žalobcu považuje za nesprávny, rovnako aj závislý výrok III. rozsudku súdu o náhrade trov konania je nesprávny a nezákonný bez ohľadu na to, v akom rozsahu súd prvej inštancie čiastočne žalobu zamietol a tento je založený na nesprávnom právnom posúdení veci.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že súd žalobu čiastočne zamietol v podstate z dôvodu, že podľa právneho názoru súdu pre posúdenie výšky relutárnej náhrady je podstatné len to, aký počet hodín žalobca počas žalovaného obdobia odpracoval nad rámec 48-hodinového týždenného pracovného času, ktorý ako maximálny pracovný (služobný) čas pripúšťa článok 6 písm. b/ smernice č. 2003/88/ES. Z vykonaného dokazovania súd vyvodil skutkové zistenie, podľa ktorého jeho práva žalobcu boli porušené len v rozsahu 413,30 hodín odpracovanej služobnej pohotovosti, pričom súd na základe jeho prepočtov považoval za dôvodné priznať nemajetkovú ujmu žalobcovi v peniazoch len do výšky 1.907,88 Eur. Poukazoval na to, že v podanej žalobe skutkovo a právne dôvodil, že jeho priemerný týždenný pracovný čas značne presahuje služobný čas príslušníka Hasičského a záchranného zboru, ktorý je v zmysle § 85 ods. 2 zákona č. 315/2001 Z. z., ale aj maximálny 48-hodinový týždenný pracovný čas v zmysle článku 6 písm. b/ smernice č. 2003/88/ES, a to v priamom dôsledku tej skutočnosti, že žiadna z hodín služobnej pohotovosti nie je započítaná do fondu pracovného času, teda nie je považovaná za odpracované hodiny za účely stanovenia týždenného pracovného času; žalovaný ju vôbec za pracovný čas nepovažuje. Právnu úpravu ktorú žalovaný prijal v zákone ZoHaZZ dochádza k porušovaniu článku 2 ods. 1 smernice č. 2003/88/ES nerešpektovaním definície pojmu „pracovný čas“, pričom práve v dôsledku tejto skutočnosti „pravidelne“ (nie teda bezpodmienečne „vždy“, t. j. v každom týždni/mesiaci) dochádza aj k prekračovaniu stanoveného 40-hodinového času podľa ZoHaZZ, resp. 48-hodinového týždenného pracovného času, ktorý smernica č. 2003/88/ES pripúšťa ako maximálny prípustný týždenný pracovný čas. Úpravou v ZoHaZZ a rozdelením služobného času „na čas výkonu služby“ a „čas služobnej pohotovosti“ vytvoril osobitnú kategóriu času, čo smernica č. 2003/88/ES a judikatúra Súdneho dvora vylučuje a zakazuje, a to práve oddelením služobnej pohotovosti od pracovného času (od času výkonu služby). Týmto žalovaný vytvoril právny stav, že cca. 10 % z celkového času, ktorý hasič počas pracovnej zmeny reálne strávi v práci a je nevyhnutne k dispozícii svojmu zamestnávateľovi, nie je považovaný za pracovný čas, keďže jedna pracovná zmena hasiča trvá 24 hodín, z čoho 17 hodín predstavuje výkon služby a 7 hodín služobná pohotovosť, tak potom sa cca. 30 % z celkového času, ktorý hasič strávi v práci nepovažuje za pracovný čas, a teda hasičovi sa ani nezapočítava do celkového počtu odslúžených (odpracovaných) hodín. Žalobca práve na základe tejto skutočnosti teda, že žiadna z hodín služobnej pohotovosti sa mu nezapočítava do služobného času, vypočítal žalobou uplatnený nárok čo do výšky. Podanou žalobou sa nedomáhal náhrady škody či nemajetkovej ujmy len za nadpracovanú dobu prekračujúcu rámec únijnového práva, ale komplexne za všetky porušenia únijnového práva a následky, ktoré tieto porušenia vyvolali, a ktoré (pri absencii osobitnej právnej úpravy, ktorá by upravovala nárok na náhradu škody u porušenia únijnového práva a spôsob výpočtu) je možné podradiť len pod ustanovenia § 11 - § 13 Občianskeho zákonníka ako nemajetkovú ujmu. Výšku žalovaného nároku žalobca odvíjal od súčtu hodín služobnej pohotovosti (1.597,97 hodín), ktoré vynásobil sumou predstavujúcou 20 %, resp. 30 % zo sumy jeho služobného platu za každú hodinu. Takto vypočítaná výška nemajetkovej ujmy zohľadňuje okolnosti, za akých k porušovaniu práv došlo a zároveň aspoň čiastočne spĺňa aj funkciu satisfakčnú. Za právne irelevantnú považuje aj všeobecnú, žalovaným v konaní vznesenú, avšak bližšie (výpočtom, či presným určením) nešpecifikovanú námietku o tom, že

žalobca nezohľadnil reálne odpracované hodiny vzhľadom na pohotovosť, nadčasy, alebo dovolenku a práceneschopnosť. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku sa javí, že súd prvej inštancie sa s touto námietkou žalovaného stotožnil, čomu nasvedčuje aj to, že sa na túto otázku priamo dotazoval na pojednávaní a venuje sa jej aj v odôvodnení rozsudku. Žalobca s poukazom na článok 16 smernice č. 2003/88/ES namietal, že je irelevantné vo vzťahu k výpočtu, či v akom rozsahu došlo k porušeniu článku 6 písm. b/ smernice č. 2003/88/ES prekročením priemerného týždenného pracovného času zahŕňať celkový čas dovoleniak a práceneschopnosti, keď smernice výslovne stanovuje, že tieto sa do výpočtu nezahŕňajú, resp. sú neutrálne. Ak sa súd prvej inštancie s predmetnou námietkou žalovaného stotožnil, aj v tomto smere je vec nesprávne právne posúdená. Poukázal na to, že predmetná smernica určuje 48-hodinový týždenný pracovný čas ako maximum, ktoré už zahŕňa aj všetky prípadné nadčasy, z čoho je možné vyvodiť, že takto dlhý pracovný čas by mal byť dosahovaný len výnimočne a zriedka, teda nepochybne nie pravidelne, ako je to v mojom prípade resp. všeobecne v prípade hasičov - príslušníkov HaZZ. Aj z tohto dôvodu preto nemožno súhlasiť s právnymi závermi súdu prvej inštancie v napadnutom rozsudku, z ktorých sa javí, akoby „problematické“ mali byť výlučne len tie hodiny, ktoré podľa prepočtov súdu boli v konkrétnom týždni/mesiaci odslúžené nad 48 hodín týždenne s tým, že len v tomto rozsahu mohli byť porušené moje práva a len v tejto súvislosti mi mohla vzniknúť nemajetková ujma. Nesúhlasí so súdom tvrdeným údajným špekulatívnym či účelovým postupom pri výpočte nemajetkovej ujmy zo strany žalobcu. Pri výpočte žalovanej sumy vychádzal presne z tých istých údajov o počte odslúžených hodín služobnej pohotovosti, z ktorých napokon pri svojich výpočtoch vychádzal aj súd prvej inštancie. Podľa odôvodnenia rozsudku súd mal zjavne iný právny názor na to, ako na tieto hodiny nazerať a teda, či pri stanovení výšky nemajetkovej ujmy je potrebné vychádzať z celého počtu hodín odslúženej služobnej pohotovosti, ktoré sa nezapočítavali do pracovného času, alebo len z tých, ktoré pri konkrétnom týždni/mesiaci po prepočte prekročili hranicu 48 hodín týždenne. Poukázal na rozhodovaciu prax súdov v obdobných veciach s tým, že vo všetkých týchto rozhodnutiach konajúce súdy výšku nemajetkovej ujmy v peniazoch priznali žalobcom práve odvíjajúc ju od súčtu hodín služobnej pohotovosti, ktorá nebola hasičom započítaná do fondu pracovného času, pričom tieto hodiny zároveň posudzovali ako hodiny odpracované „nad týždenný limit dovolený právom Únie“. Konajúce súdy teda pri právnom posúdení veci stotožňovali celkový počet hodín (do fondu pracovného času nezapočítanej) služobnej pohotovosti s hodinami, ktoré boli odpracované nad rámec povolený článkom 6 písm. b/ Smernice 2003/88/ES. Pri absencii právnej úpravy upravujúcej výšku náhrady škody z porušenia únieového práva a zároveň pri ešte stále obmedzenom počte súdnych rozhodnutí v obdobných veciach sa preto v dôvere v predvídateľnosť súdnych rozhodnutí pri výpočte nemajetkovej ujmy priklonil k týmto súdnym rozhodnutiam a argumentácii v nich uvedenej, ktorú naďalej považujem za vecne správnu a zákonnú. Z citovaných častí odôvodnení predmetných súdnych rozhodnutí v skutkovo a právne v podstate totožných veciach ako je táto, je zrejmé, že súdy prvej inštancie a v zhode s nimi aj odvolací súd posudzovali odslúžené (a do fondu pracovného času nezapočítané) hodiny služobnej pohotovosti ako hodiny odpracované nad limit Smernicou 2003/88/ES povoleného maximálne 48-hodinového týždenného pracovného času, pričom za každú jednu hodinu tejto služobnej pohotovosti priznali žalobcom náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. V záujme predvídateľnosti výsledku sporu, kedy je legitímne očakávať, že súdy budú v obdobných sporoch rozhodovať v zásade rovnakým spôsobom, žalovaný nárok vyčíslil a odôvodnil v súlade s citovanými právnymi názormi súdov. Na rozdiel od súdu prvej inštancie, naďalej sa prikláňa k právnemu posúdeniu veci tak, ako to učinili prvoinštančné a odvolacie súdy vo vyššie citovaných rozhodnutiach a má za to, že mu právom patrí odškodnenie za každú jednu odslúženú hodinu služobnej pohotovosti, ktorá nebola započítaná do pracovného času. Ak sa strana sporu logicky a legitímne v záujme svojho procesného úspechu pri podaní žaloby riadi rozhodovacou praxou súdov (pričom v prípade vyššie citovaných rozhodnutí zjavne nešlo o ojedinelý či z rozhodovacej praxe vybočujúci názor súdov) a svoj nárok uplatní (pri absencii konkrétnej právnej úpravy či ustálenej rozhodovacej praxe najvyšších súdnych autorít) v súlade s touto rozhodovacou praxou vyšších (odvolacích) súdov, tak aj v prípade, že sa iný súd konajúci v obdobnej veci s touto žalobou (čo do výšky) a právnou argumentáciou v nej nestotožní, je minimálne nenáležitú obviňovať stranu z účelového konania a dokonca jej (úplne v rozpore s judikatúrou, k tomu viď článok III. tohto odvolania) z tohto dôvodu nielenže nepriznať náhradu trov, ale ich dokonca priznať v časti protistrane (!). Má za to, že napadnutým rozsudkom priznaná výška náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je nedostatočná a neprimerane nízka, preto ako taká nespĺňa či už preventívnu, sankčnú, ale najmä ani satisfakčnú funkciu a nie je vzhľadom na všetky okolnosti prípadu ani spravodlivá. Súd prvej inštancie nedostatočne zohľadnil závažnosť, intenzitu, dĺžku trvania a následky zásahov do mojich základných práv (dlhoročné porušovanie mojich v žalobe označených základných práv, vznik závažných zdravotných problémov (aneuryzma), pre ktoré som musel ukončiť služobný pomer, negatívne dôsledky

v osobnom a rodinnom živote v dôsledku nedostatku času na manželku, deti, priateľov a osobné záľuby) a mieru zavinenia žalovaného na vzniku ujmy a okolnosti, za ktorých k porušovaniu mojich práv došlo (roky trvajúce vedomé a zjavne úmyselné udržiavanie protiprávneho stavu, ktorý zrejme žalovanému vyhovuje a napriek objektívnej vedomosti o rozpore ZoHaZZ s úniovým právom tento protiprávny stav neodstránil). Náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch musí spĺňať predovšetkým satisfakčnú funkciu, čomu musí zodpovedať aj výška priznanej peňažnej sumy. Súdom prvej inštancie priznaná výška náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch nielenže nie je dostatočná z hľadiska naplnenia jej satisfakčnej funkcie, ale zároveň zjavne nebude napĺňať ani preventívnu funkciu a žalovaného „nepohne“ k tomu, aby protiprávny stav odstránil a nebude ho motivovať k tomu, aby konečne prijal nevyhnutné legislatívne (novelizácia právnej úpravy ZoHaZZ a jej zosúladenie s úniovým právom) a personálne opatrenia (prijatie dostatočného počtu minimálne 1000 hasičov na to, aby mohla byť na každej hasičskej stanici vytvorená ďalšia hasičská zmena, kde až v takomto prípade by mohol byť služobný čas hasičov rozvrhnutý tak, aby nebol prekračovaný maximálne 48-hodinový týždenný pracovný čas resp. bol dodržaný 40 hodinový týždenný pracovný čas) na to, aby pokračovaniu v porušovaní práv hasičov do budúcnosti zamedzil. Náhrada nemajetkovej ujmy má však plniť aj sankčnú funkciu, teda má odradiť porušovateľa (v tomto prípade žalovaného - štát) od protiprávneho konania a má takýmto spôsobom zabezpečovať aj generálnu prevenciu pred pokračovaním v porušovaní práva, pričom práve preto musí byť sankcia (v zmysle výšky relatívnej satisfakcie) patrične dôrazná a dostačujúca aj z tohto hľadiska. Napadnutým rozsudkom priznaná výška relatívnej satisfakcie preventívnu a sankčnú funkciu vo vzťahu k žalovanému zjavne nesplní.

Výrok II. napadnutého rozsudku je nesprávny a nezákonný a zamietnutie žaloby v tejto časti je nedôvodné. Výška napadnutým rozsudkom priznanej náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je pri zohľadnení všetkých skutkových a právnych okolností veci neprimerane nízka a nie je spôsobilá dostatočne zmierniť žalobcovi vzniknutú nemajetkovú ujmu a vyvážiť dlhoročné závažné porušovanie jeho práv. Je presvedčený, že ujmu, ktorá mu v danom prípade vznikla, je dôvodné odškodniť poskytnutím relatívnej satisfakcie minimálne v tej výške, ako ju žalobou uplatnil.

Vo vzťahu k výroku III. napadnutého rozsudku, ktorým súd uložil povinnosť žalobcovi nahradiť žalovanému trovy konania v rozsahu 24,14 % namietať nesprávne právne posúdenie. Rozhodnutie v tejto časti považuje za nezákonné a vo svojich dôsledkoch najmä absolútne nespravodlivé. Má za to, že s uplatneným nárokom bol žalobca plne procesne úspešný napriek tomu, že mu súd prvej inštancie žalovaný nárok čo do výšky priznal sčasti a vo zvyšnej časti žalobu zamietol. Výška plnenia v zmysle výšky priznanej náhrady nemajetkovej ujmy závisela na úvahe súdu. V dôsledku tejto skutočnosti je potom potrebné žalobcu považovať za procesne úspešného v prípade, ak súd jeho žalobe aspoň čiastočne vyhovie, teda ak bola žaloba čo do základu dôvodná. Výška trov konania sa v takomto prípade odvíja od súdom priznanej náhrady nemajetkovej ujmy a nie z pôvodne žalovanej výšky náhrady nemajetkovej ujmy. V hlavnej časti konania mal žalobca plný úspech (bolo preukázané, že žalovaný porušil práva žalobcu a nemajetková ujma vznikla), tak bolo potrebné priznať žalobcovi procesný úspech v plnom rozsahu vychádzajúc z prisúdenej výšky nemajetkovej ujmy. Dlhoročná konštantná rozhodovacia prax najvyšších súdnych autorít v tomto smere potvrdzuje, že strana sporu sa považuje za úspešnú bez ohľadu na výšku priznaného plnenia v prípadoch, ak bola konštatovaná dôvodnosť základu uplatňovaného nároku. Keďže rozhodnutie o výške plnenia záviselo od úvahy súdu, nie je možné v takomto prípade zaťažiť žalobcu procesnou zodpovednosťou za (ne)predvídanie výsledku sporu, ktorý čo do výšky plnenia závisí od úvahy súdu. Považuje za nespravodlivé, ak mu súd napriek tomu, že sám konštatoval dlhoročné a závažné porušovanie žalobcových základných práv a dôvodnosť žaloby, nielenže nepriznal nárok na náhradu trov konania z prisúdenej sumy, ale dokonca žalobcu zaviazal, aby nahradil trovy konania, čo aj len z časti žalovanému. Súd mal pri aplikácii § 255 ods. 1 CSP žalobcovi priznať ako procesne úspešnej strane voči žalovanému náhradu trov konania v rozsahu 100 % z prisúdenej sumy.

Navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v zamietajúcom výroku II. zmenil tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 3.121,54 Eur a vo výroku o náhrade trov konania zmenil tak, že žalovaný je povinný nahradiť žalobcovi trovy konania v rozsahu 100 %.

9. Žalovaný v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalobcu uviedol, že žalovaný rozsudok súdu prvej inštancie nepovažuje za vecne správny, a teda sa s ním nestotožňuje, nakoľko rozsiahla právna argumentácia prezentovaná žalovaným v konaní nebola podľa názoru žalovaného zo strany súdu správne aplikovaná, žalovaný sa v plnom rozsahu pridrižiava svojho odvolania a taktiež všetkých predchádzajúcich vyjadrení a podaní. Keďže žalobca vo svojom odvolaní neuvádza nové skutočnosti a

opakuje argumenty z prvoinštančného konania, nebude sa žalovaný opätovne podrobne vyjadrovať k jednotlivým jeho tvrdeniam, a to i vzhľadom k tomu, že vo veci taktiež podal horeuvedené odvolanie.

10. V dôsledku odvolania podaného žalovaným aj žalobcom proti rozsudku súdu prvej inštancie krajský súd ako súd odvolací (§ 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku, ďalej len CSP), vec preskúmal v medziach daných ust. § 379 a § 380 CSP a bez nariadenia pojednávania v súlade s ust. § 385 ods. 1 CSP a contrario rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch I. a II. postupom podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správne potvrdil. Rozsudok vo výroku III. postupom podľa § 388 CSP zmenil.

11. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

12. Na základe podaného odvolania žalovaným voči výroku I. rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 1.907,88 Eur a odvolania žalobcu proti výroku II. súdu prvej inštancie, ktorým súd v prevyšujúcej časti žalobu žalobcu zamietol, tak v rozsahu podaného odvolania podľa § 379 CSP a dôvodov podaného odvolania podľa § 380 CSP po preskúmaní rozsudku súdu prvej inštancie ako aj konania, ktoré mu predchádzalo dospel odvolací súd k záveru, že súd prvej inštancie vo veci samej na základe vykonaného dokazovania v odôvodnení rozhodnutia skonštatoval skutkový stav veci správne, so skutkovými závermi súdu prvej inštancie sa odvolací súd stotožňuje a v zmysle § 383 CSP je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie. Súd prvej inštancie dôkazy vykonané v konaní vyhodnotil podľa § 391 ods. 1 CSP a rozhodnutie odôvodnil v súlade s ustanovením § 220 ods. 2 CSP, pričom odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie má všetky náležitosti v zmysle § 220 ods. 2 CSP. Odvolací súd uvádza, že odvolatelia, teda žalovaný a žalobca v podaných odvolaniach neuviedli žiadne nové relevantné skutočnosti, ktoré by boli spôsobilé vyvodiť zmenu či zrušenie rozhodnutia súdu prvej inštancie (vo veci samej), nežiadali ani doplniť dokazovanie za podmienok ustanovených v § 384 ods. 2 a 3 CSP o ďalšie nové relevantné skutočnosti, ktoré by nemohli bez ich viny byť prezentované v prvoinštančnom konaní. Odvolací súd preto pri rozhodovaní o veci vychádzal zo súdom prvej inštancie zisteného skutkového stavu, pričom v súdnej veci neboli naplnené procesné predpoklady doplňovať dokazovanie, prípadne nariaďovať odvolacie pojednávanie zo strany odvolacieho súdu (§ 383, § 384 ods. 1, 2 a 3 v spojení s ust. § 366 CSP). S prihliadnutím na rozsah odvolania žalovaného aj žalobcu a odvolacie dôvody uvedené v podaných odvolaniach odvolací súd konštatuje, že na základe preskúmania veci dospel k záveru, že podané odvolania žalovaného a žalobcu nie sú dôvodné, nemožno im vyhovieť. Odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie považuje za vecne správne. Po preskúmaní veci nezistil odvolací súd žiadne vady konania v konaní pred súdom prvej inštancie, ktoré by sa týkali procesných podmienok.

13. Odvolací súd k zásadným odvolacím námietkam žalovaného uvádza:

13.1. Pokiaľ žalovaný v odvolaní namietal, že súd prvej inštancie nemal kompetenciu konštatovať, že obsah Smernice 2003/88/ES bol do zákona č. 315/2002 Z. z. prebratý nesprávne, takýto záver nemohol si osvojiť ani ako predbežnú právnu otázku, pričom zároveň namietal v tejto časti arbitrárnosť rozsudku, keď podľa žalovaného sa súd prvej inštancie nezaoberal otázkou, či do jeho právomoci vôbec patrí posudzovanie takto nastolenej otázky, odvolací súd uvádza, že súd prvej inštancie v danej veci mal právomoc na prejednávanie sporu. S poukazom na ust. § 3 ods. 1 CSP, súdy prejednávajú a rozhodujú súkromnoprávne spory a iné súkromnoprávne veci, ak ich podľa zákona neprejednávajú a nerozhodujú iné orgány. V zmysle § 21 Občianskeho zákonníka, pokiaľ je účastníkom občianskoprávných vzťahov štát, je právnickou osobou. Spor o náhradu škody spôsobenej jednotlivcovi porušením práva únie v dôsledku nesprávneho prebratia - transpozície smernice Európskej únie do vnútroštátneho právneho poriadku, je potrebné zaradiť medzi súkromnoprávne spory, pričom odvolací súd poukazuje na to, že z judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že spory o náhradu škody spôsobenej porušením práva únie medzi jednotlivcom a štátom majú rozhodovať príslušné vnútroštátne súdy. Z týchto dôvodov preto súd prvej inštancie mal právomoc prejednať a rozhodnúť prejednávaný spor žalobcu a žalovaného o náhradu škody, ktorej sa domáhal ako nemajetkovej ujmy. Súd prvej inštancie pri posudzovaní veci predmetu sporu musel posudzovať zodpovednosť žalovaného za škodu žalobcovi, ktorá mu bola spôsobená porušením práva únie, pričom jedným z predpokladov zodpovednosti je „dostatočne závažné porušenie právnej normy únie, ktorej cieľom je priznanie práv jednotlivcom“, súd prvej inštancie bol v rámci svojej právomoci v prejednávanom spore oprávnený a povinný skúmať, či zo strany žalovaného došlo k tvrdenému porušeniu práva únie pri preberaní Smernice 2003/88/ES do právneho poriadku Slovenskej republiky, a to konkrétne vo vzťahu k zákonu č. 315/2001 Z. z., čo znamená, že v jednotlivostiach

bol oprávnený a povinný skúmať, či zák. č. 315/2001 Z. z. zodpovedá cieľom čl. 6 písm. b/ Smernice 2003/88/ES. Z týchto dôvodov preto argumentácia žalovaného v podanom odvolaní, že súd prvej inštancie nebol oprávnený, a teda nemal právomoc posudzovať súlad zákona č. 315/2001 Z. z. so Smernicou 2003/88/ES, podľa názoru odvolacieho súdu je nedôvodná. S otázkou právomoci súdu Slovenskej republiky na rozhodnutie o nároku žalobcu sa súd prvej inštancie správne vysporiadal, pričom odvolací súd poukazuje na odôvodnenie rozsudku v bode 11. súdu prvej inštancie, s ktorým sa v plnom rozsahu stotožňuje.

13.2. K námietke žalovaného o nedostatku pasívnej vecnej legitímácie, žalovaný v konaní poukázal na potrebu rozlišovania medzi „prebratím smernice“ a „aplikáciou smernice“ s tým, že na aplikácii Smernice 2003/88/ES sa žalovaný nepodieľa, nie je podľa názoru odvolacieho súdu dôvodná. Odvolací súd sa so záverom súdu prvej inštancie o nesprávnom prebratí smernice 2003/88/ES do právneho poriadku Slovenskej republiky stotožňuje, pričom skutočnosť, že žalovaný sa priamo nepodieľa na aplikácii Smernice 2003/88/ES, resp. zákona č. 315/2001 Z. z. vo vzťahu k žalobcovi, je z hľadiska prejednávaneho sporu bez právneho významu. Odvolací súd poukazuje na to, že podľa čl. 29 Smernice 2003/88/ES táto smernica je adresovaná členským štátom, pričom žalovaný ako členský štát Európskej únie a adresát smernice 2003/88/ES po vstupe Slovenskej republiky do Európskej únie je zodpovedný za prijatie všetkých opatrení legislatívnej a aj faktickej povahy s cieľom dosiahnutia účelu smernice; v prípade že štát túto povinnosť nespĺní, je štát, teda žalovaný, zodpovedný aj za nesprávnu aplikáciu Smernice 2003/88/ES pokiaľ k nesprávnej aplikácii smernice došlo v dôsledku jej nesprávneho prebratia do právneho poriadku Slovenskej republiky. Keďže Smernica 2003/88/ES je určená štátu, teda žalovanému, ktorý zodpovedá za jej správne prebratie, v konaní o náhradu škody spôsobenej nesprávnym prebratím Smernice 2003/88/ES do právneho poriadku je pasívne vecne legitimovaný žalovaný (štát). Z týchto dôvodov preto odvolací súd námietku nedostatku pasívnej vecnej legitímácie žalovaného v spore považuje za nedôvodnú.

13.3. Odvolací súd za nedôvodnú považuje aj námietku žalovaného, v ktorej namietal, že súd prvej inštancie nesprávne právne posúdil aj pôsobnosť Smernice 2003/88/ES, ktorá sa na služobný pomer príslušníkov hasičského a záchranného zboru vzhľadom na charakter vykonávaných činností a s tým spojený rozvrh služobného času nevzťahuje v plnom rozsahu, pretože sa neuplatňuje na odvetvia činností, ktoré zahŕňajú určité osobitné činnosti služieb civilnej ochrany (čl. 1 ods. 3 Smernice 2003/88/ES v spojení s čl. 2 Smernice Rady 89/391/EHS zo dňa 12.06.1989 o zavádzaní opatrení na podporu zlepšenia bezpečnosti a ochrany zdravia pracovníkov pri práci, pričom zároveň namietal, že rozhodnutie Súdneho dvora C 429/09 sa týka „mestského hasiča“ a preto ho nie je možné považovať za smerodajné, resp., že Smernica 2003/88/ES sa na žalobcu nevzťahuje v plnom rozsahu, pretože to neumožňuje charakter vykonávaných činností a rozvrh služobného času, keď činnosť žalobcu patrí medzi odvetvia a činnosti, ktoré nahŕňajú určité osobitné činnosti služieb civilnej obrany. Odvolací súd poukazuje na to, že súd prvej inštancie pri právnom posúdení veci aj v znení Smernice 2003/88/ES správne pri rozhodovaní vychádzal aj z príslušnej judikatúry Súdneho dvora, pretože súd je povinný plne uplatňovať výklad práva únie, ktorý Súdny dvor podal (viď rozsudok C-261/2021 zo dňa 07.07.2022). Žalovaný sa bráni v rovine všeobecnej polemiky so závermi súdu prvej inštancie, bez dopadu na záväznosť rozhodnutí Súdneho dvora, od ktorých niet dôvodu sa odchýliť, vzhľadom na obdobné skutkové okolnosti prípadu. Súdny dvor rozhodol, že čl. 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES má priamy účinok, teda priznáva jednotlivcom práva, ktoré môžu uplatniť priamo v konaní pred vnútroštátnymi súdmi. Súdny dvor rozhodol, že Smernica 2003/88/ES sa má uplatniť na činnosti hasičského zboru, aj keď sú vykonávané zásahovými silami v teréne, pričom nezáleží na tom, či sú zamerané na boj proti požiarom, alebo na poskytnutie pomoci iným osobám, ak sú vykonávané za obvyklých podmienok v súlade s poslaním im zvereným, a to aj v prípade, keď zásahy, ku ktorým môžu tieto činnosti viesť, sú svojím charakterom nepredvídateľné a môžu vystaviť pracovníkov určitým rizikám; na účely Smernice 2003/88/ES pojem pracovníka nemôže byť vykladaný rôzne podľa právnych predpisov toho ktorého štátu, ktorý je členským štátom Európskej únie, ale má autonómny význam vlastný právu únie, keď za pracovníka sa považuje každý, kto vykonáva skutočné a konkrétne činnosti pre zamestnávateľa a právna povaha pracovnoprávneho vzťahu z hľadiska vnútroštátneho práva nemôže mať žiaden dosah na postavenie pracovníka v zmysle práva únie. Znamená to teda, že skutočnosť, či niekto je podľa vnútroštátneho práva dobrovoľným hasičom alebo profesionálnym hasičom, nie je vo vzťahu k posudzovaniu charakteristiky pracovníka relevantná, a na takéhoto pracovníka sa vzťahujú ustanovenia Smernice 2003/88/ES (rozsudky C-397/01 až C-403/01, C-429/09, C-518/15). Vzhľadom už na vyššie uvedené je preto nedôvodná odvolacia námietka žalovaného, že Smernica 2003/88/ES sa nevzťahuje na žalobcu ako hasiča a bez právneho významu je skutočnosť, či hasič plní svoje úlohy v pracovnom, resp. služobnom pomere ako hasič dobrovoľný, mestský alebo štátny. Čl. 6 písm. b) Smernice 2003/88/

ES predstavuje v rozsahu v akom ukladá členským štátom maximálnu hranicu priemerného týždenného pracovného času, ktorá musí byť ako minimálna požiadavka priznaná každému pracovníkovi, dôležité pravidlo sociálneho práva únie, ktoré nemožno podrobiť akejkoľvek podmienke, alebo akémukoľvek obmedzeniu a ktoré jednotlivcom priznáva práva, ktorých sa môžu dovoliavať priamo pred vnútroštátnymi súdmi (rozsudok C-429/09 vo veci Fus body 33. až 35.). Členské štáty teda nemôžu jednostranne určiť rozsah pôsobnosti článku 6 písm. b) smernice tak, aby uplatnenie z neho plynúceho nároku viazali na nejakú podmienku, alebo určitým spôsobom obmedzovali (C-397/01 bod 99., C-429/09 body 35. a 52.). Súdny dvor judikoval, a to opakovane, že čas pracovnej pohotovosti na pracovisku je potrebné v celom rozsahu zahrnúť do výpočtu maximálneho denného alebo týždenného pracovného času (C-397/01 bod 95.) a konštatoval, že pracovná pohotovosť vykonávaná pracovníkom v režime fyzickej prítomnosti v zariadení zamestnávateľa sa považuje ako celok za pracovný čas nezávisle od toho, akú prácu skutočne pracovník vykonáva (rozsudok C-437/08 bod 27.). Súdny dvor osobitne v prípade hasičov potvrdil, že pracovný čas zodpovedajúci pracovnej pohotovosti a pohotovostnej službe, počas ktorých je dotknutý pracovník fyzicky prítomný na pracovisku, je súčasťou pojmu pracovný čas a nesmie prekročiť maximálny týždenný pracovný čas ustanovený Smernicou 2003/88/ES (rozsudok C-429/09, C-52/04). Z dôvodu, že žalobca počas výkonu služobnej pohotovosti musí byť k dispozícii zamestnávateľovi na pracovisku, t. j. v mieste výkonu práce, celý čas služobnej pohotovosti je potom potrebné započítať do pracovného času žalobcu, pričom skutočnosť, že za pracovnú pohotovosť je žalobcovi vyplácaná náhrada v zmysle § 122 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z. nemá vplyv na porušenie článku 6 písm. b/ smernice č. 2003/88/ES. Námietať žalovaného, že smernica č. 2003/88/ES sa na príslušníkov Hasičského a záchranného zboru v prípade služobného času ako aj ich odmeňovania nevzťahuje, je preto z vyššie uvedených dôvodov nedôvodná. Odvolací súd poukazuje na to, že aj z aktuálnej judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že v prípade, ak povaha a rozsah povinností a režim zodpovednosti, ktorý sa vzťahuje na pracovníka vyžadujú jeho fyzickú prítomnosť na mieste výkonu práce, resp. povinnosť byť pre svojho zamestnávateľa k dispozícii a obmedzenia uložené tomuto pracovníkovi počas pohotovosti sú takej povahy, že objektívne a veľmi významne ovplyvňujú možnosť tohto pracovníka slobodne nakladať v tejto dobe s časom, v rámci ktorého sa od neho výkon práce nepožaduje a venovať tento čas svojim vlastným záujmom predstavuje táto doba služobnej pohotovosti pracovný čas pracovníka (rozsudky vo veci C-214/20, C-580/19, C-344/19).

13.4. Vo vzťahu k nároku na náhradu škody pokiaľ žalovaný v podanom odvolaní uvádza, že článok 17 ods. 1 smernice č. 2003/88/ES umožňuje členským štátom, aby sa odchýlili od uplatňovania tohto článku za predpokladu, že dodržia všeobecnú zásadu ochrany, bezpečnosti a zdravia pracovníkov, pričom jedným z dôvodov na neuplatňovanie je situácia, keď sa jedná o protipožiarne služby a služby civilnej obrany (ako je v súdnej veci), odvolací súd uvádza, že túto odvolaciu námietku nemožno považovať za dôvodnú, pričom odvolací súd sa v plnom rozsahu zhoduje s názorom súdu prvej inštancie vo vzťahu k tejto námietke, ktorý názor súdu prvej inštancie tento veľmi podrobne odôvodnil v bode 16. odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie, pričom správne súd prvej inštancie vyslovil záver, že hoci v článku 17 smernice č. 2003/88/ES bola daná možnosť členským štátom odchýliť sa za určitých podmienok od jednotlivých ustanovení smernice podľa článku 17 ods. 3 písm. b/ smernice, v ktorej je uvedené, že v súlade odstavcom 2 tohto článku sa môžu vykonať odchýlky len od článkov 3,4,5,8 a 16, avšak odchýlku od článku 2 alebo 6 smernica nepripúšťa. Súd prvej inštancie zároveň správne poukázal na to, že zákon č. 315/2001 Z. z. o hasičskom a záchrannom zbore v prílohe č. 4, bod 6 preberá smernicu Rady 2003/88/ES, a preto dospel aj k správnejmu záveru, že v danom prípade služobná činnosť žalobcu patrí do pôsobnosti smernice 2003/88/ES.

13.5. Pokiaľ žalovaný namietal, že žalobca neosvedčil, že by mu vznikol nárok na náhradu škody žiadnym spôsobom, pričom veľmi nejasným spôsobom stanovil „škodu“, ktorá mu mala vzniknúť tým, že vykonával nariadenú služobnú pohotovosť, za ktorú bol žalobca v zmysle platnej legislatívy odmeňovaný, odvolací súd uvádza, že zo žaloby ako aj z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie je nepochybne zrejmé, že žalobca uplatnil nárok na náhradu škody (nemajetkovej ujmy) z dôvodu, že u žalobcu došlo v príčinnej súvislosti s porušením práva únie zo strany žalovaného k vzniku škody(nemajetkovej ujmy) v dôsledku zásahu do jeho práva na ochranu zdravia (článok 40 Ústavy SR) z dôvodu, že účelom stanovenia maximálneho týždenného pracovného času bolo podľa odôvodnenia smernice č. 2003/88/ES zabezpečenie potreby odpočinku, aby pracovník (žalobca) v dôsledku vyčerpania, alebo iného nepravidielného rozvrhnutia práce nespôsobil úraz sebe ani spolupracovníkom alebo iným osobám a aby si krátkodobo alebo dlhodobo nepoškodil zdravie a súčasne zásahu do práva žalobcu na súkromie a rodinný život (článok 19 ods. 2 Ústavy SR), pretože reálne musel odpracovať viac, ako bol povinný v zmysle smernice č. 2003/88/ES a musel tráviť čas v práci, prichádzal o čas, ktorý by mohol venovať rodine, záľubám, resp. iných aktivitám, ktoré nesúvisia s jeho pracovným zaradením. Je

tiež zrejme, že výšku nároku žalobca odvodil od počtu hodín služobnej pohotovosti, ktoré reálne odslúžil a neboli mu započítané do služobného času. Žalobca si žalobou neuplatnil nemajetkovú ujmu podľa počtu odpracovaných hodín nad limit 48 hodín týždenne, pričom za primeranú náhradu označil žalobca finančné odškodnenie rovnajúce sa odmene, ktorú mu priznáva zákon o hasičskom a záchrannom zbore pri nariadenej služobnej povinnosti podľa § 122 ods. 2 písm. a/ citovaného zákona.

13.6 Súd dospel k správne mu záveru ohľadom splnenia predpokladov zodpovednosti žalovaného za škodu spôsobenú žalobcovi porušením práva únie, pričom predmetné predpoklady zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú porušením práva únie vyplývajú z judikatúry Súdneho dvora. Podľa judikatúry Súdneho dvora štát zodpovedá jednotlivcovi za škodu spôsobenú porušením práva únie, ak porušená norma práva únie priznáva právo fyzickým osobám alebo právnickým osobám, alebo zakladá povinnosti pre členský štát, porušenie práva únie je dostatočne závažné a medzi porušením práva únie členským štátom a vznikom škody jednotlivca existuje príčinná súvislosť s tým, že o výške náhrady škody vždy rozhoduje vnútroštátny súd. Odvolací súd je v súlade s názorom súdu prvej inštancie toho názoru, že v súdnej veci boli predpoklady zodpovednosti žalovaného za škodu spôsobenú žalobcovi v dôsledku porušenia práva únie splnené. Odvolací súd uvádza, že článok 6 písm. b/ smernice 2003/88/ES priznáva pracovníkom právo na priemerný týždenný pracovný čas, vrátane nadčasov v rozsahu 48 hodín. Toto ustanovenie smernice má priamy účinok, keďže priznáva jednotlivcom práva, ktoré môžu priamo uplatniť v konaní pred vnútroštátnymi súdmi. Ustanovenie článku 6 písm. b/ smernice 2003/88/ES nebolo do právneho poriadku Slovenskej republiky prebraté správne, pretože umožňuje, aby priemerný týždenný pracovný čas žalobcu, vrátane nadčasov presiahol 48 hodín, keď do pracovného času sa v rozpore s čl. 2 ods. 1 smernice žalobcovi nezapočítava čas služobnej pohotovosti, pričom v konaní pred súdom prvej inštancie bolo preukázané, a to listinnými dokladmi, ktoré boli vypracované zamestnávateľom žalobcu, že za sporné obdobie, ktoré je predmetom sporu, a to od marca 2018, do marca 2021 vrátane, opakovane dochádzalo k tomu, že priemerný týždenný služobný čas žalobcu presahoval hranicu 48 hodín, na čo poukázal v odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie. Zároveň je splnená aj podmienka porušenia práva únie dostatočne závažným spôsobom, keďže porušenie článku 6 písm. b/ smernice vo vzťahu k žalobcovi je dostatočne závažné, pretože ide o porušenie jasnej a konkrétnej normy únie, ktorá pokiaľ ide o hornú hranicu priemerného týždenného pracovného času neponecháva členským štátom priestor na voľnú úvahu a súčasne ide o porušenie práva únie, ktoré je v zjavnom rozpore s judikatúrou Súdneho dvora (rozsudok C-429/09). Splnená je aj podmienka príčinnej súvislosti medzi porušením práva únie členským štátom a vznikom ujmy u jednotlivca, keď v príčinnej súvislosti s porušením práva únie zo strany žalovaného došlo u žalobcu k vzniku škody (nemajetkovej ujmy), a to v dôsledku zásahu do jeho práva na ochranu zdravia v zmysle článku 40 Ústavy SR a tiež v dôsledku zásahu do práva žalobcu na súkromie a rodinný život v zmysle článku 19 ods. 2 Ústavy SR, keďže žalobca reálne musel odpracovať viac ako bol povinný v zmysle smernice 2003/88/ES, a to na úkor svojich blízkych ako aj seba, pričom musel tráviť čas v práci a prichádzal o čas, ktorý by chcel a mohol venovať rodine, priateľom, svojim záľubám, resp. iným aktivitám, ktoré nesúvisia s pracovným zaradením žalobcu.

Nie je dôvodná odvolacia námietka žalovaného, že medzi porušením práva únie a vznikom škody žalobcu nie je príčinná súvislosť z dôvodu, že žalobca neupozornil svojho zamestnávateľa na porušovanie jeho práva a nepožiadal ho o náhradu škody, a teda nevyvinul primerané úsilie na zamedzenie vzniku škody. Odvolací súd uvádza, že na postavenie žalobcu ako hasiča sa vzťahuje judikatúra Súdneho dvora (rozsudky C-429/09 a C-445/06), z ktorej judikatúry vyplýva, že by bolo v rozpore so zásadou efektivity uložiť poškodeným osobám povinnosť systematicky využívať všetky právne prostriedky, ktoré sú im k dispozícii, keď by to spôsobilo nadmerné ťažkosti alebo by to od nich nebolo možné rozumne vyžadovať, výkon práv priznaných jednotlivcom priamo uplatniteľnými ustanoveniami práva únie by bol znemožnený alebo nadmerne sťažený, ak by ich návrhy na náhradu škody založené na porušení práva únie museli byť zamietnuté alebo čiastočne zamietnuté iba z dôvodu, že sa jednotlivci nedomáhali práva, ktoré im priznáva právo únie, a ktoré im vnútroštátny zákon odoprel. Pracovníka je potrebné považovať za slabšiu stranu v rámci pracovnoprávneho vzťahu, takže je nutné zabrániť tomu, aby ho mal zamestnávateľ možnosť v jeho právach obmedzovať, vzhľadom na toto slabšie postavenie, môže byť takýto pracovník odradený od otvoreného uplatňovania svojich práv voči zamestnávateľovi, keďže uplatňovanie týchto práv ho môže vystaviť opatreniam zamestnávateľa, ktoré môžu mať vplyv na pracovnoprávny vzťah v neprospech tohto pracovníka. Vo veci ako je vec tohto súdneho sporu, ktorá sa týka porušenia ustanovenia práva únie s priamym účinkom zo strany zamestnávateľa, vyžadovanie splnenia podmienky, aby dotknutí pracovníci najprv požiadali svojho zamestnávateľa o skončenie porušovania práva únie na účely získania náhrady škody vzniknutej v dôsledku tohto porušenia by malo za následok, že orgánom dotknutého členského štátu by sa umožnilo, aby bola povinnosť dbať o dodržiavanie takýchto noriem systematicky prenášaná na jednotlivca, čím sa

týmto orgánom môže umožniť, aby boli v prípade nepodania takejto žiadosti vyňaté z ich dodržovania; vyžadovanie takejto podmienky by potom znamenalo spochybňovanie práva na náhradu škody, ktorý má základ v právnom poriadku únie a povinnosti členských štátov zabezpečiť jeho dodržiavanie bez toho, aby ju mohli preniesť na jednotlivcov. Článok 6 písm. b/ smernice 2003/88/ES nevyžaduje, aby dotknutí pracovníci požiadali svojho zamestnávateľa o dodržanie minimálnych požiadaviek upravených týmto ustanovením, a preto za týchto podmienok správne dospel súd prvej inštancie k záveru, že nemožno považovať za primerané požadovať od žalobcu, ktorému vznikla škoda z dôvodu, že boli porušené jeho práva, aby na účely uplatnenia nároku na získanie náhrady tejto škody najprv vyvíjal iniciatívu vo vzťahu k svojmu zamestnávateľovi. Predpoklady zodpovednosti žalovaného za škodu vzniknutú žalobcovi boli splnené.

14. Žalobca sa žalobou domáhal zaplataenia nemajetkovej ujmy v sume 5.029,42 Eur, ktorú vyčíslil ako súčet odpracovaných hodín služobnej povinnosti za obdobie od marca 2018 do marca 2021, vrátane a rozdielu peňažnej náhrady vyplácanej za určenú služobnú pohotovosť podľa § 122 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z. a náhrady za nariadenú služobnú pohotovosť podľa § 122 ods. 2 písm. a/ zákona č. 315/2001 Z. z. Súd prvej inštancie na základe vykonaného dokazovania výpoveďou žalobcu v spojení s listinnými dôkazmi ustálil, že pri takomto rozvrhnutí pracovného času, ktorý je v rozpore s právom Európskej únie, prichádza žalobca o voľný čas, ktorý by inak mohol venovať rozvoju osobných, rodinných, priateľských vzťahov, fyzickej a psychickej relaxácii. Čo sa týka výšky nároku, súd prvej inštancie dospel k záveru, že žaloba žalobcu je dôvodná v rozsahu 1.907,88 Eur, keď podľa súdu prvej inštancie nie všetok čas služobnej odslúženej pohotovosti 1597,97 hodín za rozhodné obdobie bol súčasne v tomto rozsahu časom, za ktorý žalobcovi vznikla ujma pre nedodržanie maximálneho 48-hodinového priemerného týždenného času v zmysle čl. 6 písm. b) predmetnej smernice. Hoci sa žalobca domáhal náhrady škody vo forme nemajetkovej ujmy vyčíslenej podľa počtu hodín služobnej pohotovosti, ktoré reálne odslúžil, a ktoré mu neboli započítané do služobného času a nedomáhal sa nemajetkovej ujmy vyčíslenej za presný počet odpracovaných hodín nad limit 48 hodín týždenne, súd prvej inštancie vykonal prepočet hodín, ktoré za uplatnené obdobie presiahli hranicu limitu 48 hodín týždenne a výpočtom dospel k záveru, že za sporné obdobie žalobca odslúžil 413,30 hodín pohotovosti nad limit 48-hodinového priemerného týždenného času a odvodzujúc od tohto počtu hodín ustálil výšku nemajetkovej ujmy sumou 1.907,88 Eur. K spôsobu výpočtu však žalovaný v podanom odvolaní žiadne odvolacie námietky neuviedol.

14.1. Vo vzťahu k odvolacím námietkam žalovaného odvolací súd uvádza, že smernica 2003/88/ES neobsahuje ustanovenia o práve na náhradu škody v prípade jej porušenia. Náhrada škody spôsobená jednotlivcovi (občanovi členského štátu EÚ) porušením práva únie musí byť primeraná vzniknutej škode, aby mohla zabezpečiť skutočnú ochranu práv jednotlivca. Vnútroštátne právo členských štátov musí určiť, aby pri dodržaní zásad rovnocennosti a efektívnosti bolo stanovené, či sa náhrada škody musí poskytnúť vo forme udelenia dodatočného náhradného voľna alebo vo forme finančného odškodnenia a tiež definovať pravidlá týkajúce sa spôsobu výpočtu tejto náhrady. Právny poriadok SR tiež nemá výslovnú úpravu ohľadne práva jednotlivca na náhradu škody proti štátu spôsobenej porušením práva únie. Ani zákon č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci takúto právnu úpravu neobsahuje, preto súd prvej inštancie správne ustálil, že vzhľadom na zistený skutkový stav má ujma žalobcu najbližšie k zásahu do osobnosti žalobcu (analógia podľa § 11 až 13 Občianskeho zákonníka). Žalovaného odvolacia námietka, že žalobca nepreukázal spôsobenú ujmu nie je dôvodná, pretože z vykonaného dokazovania v konaní pred súdom prvej inštancie vyplynulo, že žalobca v žalovanom období od marca 2018 do marca 2021 odpracoval celkovo 1597,97 hodín služobnej pohotovosti, ktoré mu neboli započítané do pracovného času (v rozpore s čl. 2 ods. 1 smernice) a zároveň opakovane dochádzalo u žalobcu k prekračovaniu limitu 48-hodinového služobného času, pričom súd prvej inštancie vypočítal odslúžené hodiny nad maximálny limit v rozsahu 413,30 hodín.

14.2. Odvolací súd nesúhlasí ani s námietkou žalovaného, že v súdnej veci neboli splnené podmienky pre uplatnenie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka z dôvodu, že žalobca sa mal domáhať upustenia od takého zásahu od svojho zamestnávateľa s poukazom na to, že žalobca sa domáha len finančného plnenia, ktoré má slúžiť len ako akási kompenzácia bez toho, aby tento údajný protiprávny stav bol do budúcnosti napravený. Súd prvej inštancie so zreteľom na povahu osobnostného práva, ktoré bolo v danom prípade porušené, a to právo na ochranu zdravia a právo na súkromie a okolnosti porušovania práva žalobcu správne dospel k záveru, že v súdnej veci sú splnené podmienky na aplikáciu § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, t. j. na priznanie zadostučinenia v peniazoch. Aj podľa názoru odvolacieho súdu vychádzajúc z povahy porušeného práva a okolností, za ktorých k porušeniu práva došlo, keď žalovaný ako členský štát EÚ

neprijal opatrenia nevyhnutné za zabezpečenie požiadavky, aby nebola prekročená maximálna hranica priemerného týždenného pracovného času podľa článku 6 písm. b/ smernice 2003/88/ES a zároveň za situácie, že do pracovného času nie sú zarátavané nadčasy služobnej pohotovosti, je dôvodný záver, že žaloba na upustenie od neoprávneného zásahu ani žaloba na odstránenie trvajúcich následkov nie je vzhľadom na subjekt zodpovednosti za neoprávnený zásah, ktorým je štát namieste. Rovnako berúc do úvahy už vyššie uvedené neprichádza do úvahy ani morálna satisfakcia, ktorou sa podľa súdnej praxe rozumie predovšetkým ospravedlnenie, odvolanie výrokov a pod. Z formulácie § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka vyplýva, že zníženie dôstojnosti a vážnosti fyzickej osobe v spoločnosti je len príkladmo uvedené, kedy fyzickej osobe môže vzniknúť právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, pričom právna úprava v ust. § 13 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka nevyklučuje, aby fyzická osoba použila aj iné prostriedky ochrany. Podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov, aby boli odstránené následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadosťučinenie; týmto zadosťučinením sa rozumie morálna satisfakcia; peňažná satisfakcia prichádza do úvahy tam, kde by satisfakcia podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka sa nejavila ako postačujúca. Odvolací súd teda uvádza, že je v zhode s názorom súdu prvej inštancie, že žalobcovi ako fyzickej osobe vzniklo právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Polemika žalovaného v podanom odvolaní, keď uvádza, že otáznym zostáva akú činnosť by chcel žalobca vykonávať v čase služobnej pohotovosti kedy musí byť prítomný na pracovisku, keď tento čas pripadá na nočné hodiny, ktoré každá fyzická osoba využíva na spanie a je objektívne (takmer) vylúčené, aby sa tento čas mohol využívať nejakou inou zmysluplnou činnosťou, prípadne ho plnohodnotne tráviť s rodinou, neobstojí. Námietka, že pokiaľ nie je nariadený služobný zákrok, žalobca môže odpočívať alebo sa venovať inej činnosti, s poukazom na to, že pri nariadenej služobnej pohotovosti je v mieste vykonávania štátnej služby určený resp. vymedzený priestor na odpočinok, čo znamená, že zamestnávateľ vytvára podmienky na oddych zamestnanca a v čase služobnej pohotovosti sa preto od žalobcu nevyžaduje aktívna činnosť, a teda mimo času skutočného výkonu práce môže žalobca odpočívať alebo sa venovať inej činnosti, rovnako neobstojí, a to z dôvodu, že žalobca vykonáva službu na mieste určenom zamestnávateľom, musí tam byť fyzicky prítomný a bez ohľadu na to, že nemusí byť „aktívny“ počas celej dĺžky trvania služobnej pohotovosti a že má vytvorené podmienky na oddych, resp. spánok, musí byť plne k dispozícii a pripravený okamžite plniť svoje povinnosti, nenachádza sa, a teda je oddelený od svojho vlastného sociálneho, súkromného prostredia, rodinných a spoločenských väzieb a jeho možnosť organizovať si svoj súkromný čas a program, venovať sa svojim vlastným potrebám je z týchto dôvodov fakticky vylúčená. Práva žalobcu vyplývajúce zo Smernice 2003/88/ES neboli štátom dodržiavané, pričom zároveň bolo pomerne dlhé obdobie porušované právo žalobcu na odpočinok, a to aj napriek tej skutočnosti, že žalobca v spoločnosti plní zodpovedné úlohy, a preto bolo dôležité, aby mal možnosť si po práci náležite odpočínúť. Z týchto dôvodov preto odvolací súd považuje nárok žalobcu za dôvodný a prisúdenú náhradu nemajetkovej ujmy za primeranú, pričom k porušeniu práv žalobcu dochádzalo práve výkonom služobnej pohotovosti. Keďže nemajetkovú ujmu nie je možné nahradiť inak z dôvodu uplynutia času, berúc do úvahy špecifickosť zásahu do osobnosti žalobcu v dôsledku porušenia práva Únie a trvanie tohto zásahu, nie je primerané porovnávanie s inými obdobnými prípadmi zásahov, ako to namietal žalovaný v podanom odvolaní. Prisúdená náhrada nemajetkovej ujmy neprevyšuje ani náhrady priznané v prípadoch zásahov do osobnosti neoprávnenou kritikou, resp. usmrtením člena rodiny alebo obetiam trestných činov. Zároveň neobstojí ani argumentácia žalovaného, že nemôže byť stranou sporu o ochranu osobnosti, z dôvodu, že v právnom poriadku Slovenskej republiky neexistuje osobitná právna úprava obsahujúca náležitosti konania o náhrade škody spôsobenej porušením únieového práva s tvrdením, že žalovaný nemôže byť účastníkom sporu o ochranu osobnosti majúc za to, že v takomto prípade žalovaný nie je pasívne vecne legitimovaný, k čomu odvolací súd uvádza, že k otázke pasívnej vecnej legitimácie žalovaného sa už odvolací súd v odôvodnení rozhodnutia vyjadril vyššie.

14.3. Odvolací súd poukazujúc už na vyššie uvedené odvolacie námietky žalovaného nepovažoval za dôvodné.

15. Odvolací súd vo vzťahu k odvolaniu žalobcu, a to proti výroku II. rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým súd žalobu žalobcu v prevyšujúcej časti zamietol, keď žalobca namietal nesprávne právne posúdenie súdom prvej inštancie, a to vo vzťahu k určeniu výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch namietajúc právny názor súdu, podľa ktorého pre posúdenie výšky relatívnej náhrady je podstatné len to, aký počet hodín počas žalovaného obdobia žalobca odpracoval nad rámec 48-hodinového týždenného pracovného času, ktorý ako maximálny pracovný (služobný) čas pripúšťa čl. 6 písm. b) smernice č. 2003/88/ES a prepočtom zistil, že práva žalobcu boli porušené len v rozsahu 413,30 hodín,

príčom namietal, že najpodstatnejšia skutočnosť pre rozhodnutie vo veci je okolnosť, že žiadna z hodín služobnej pohotovosti sa žalobcovi nezapočítavala do služobného času, od čoho žalobca odvodzoval žalobu uplatnený nárok čo do výšky, odvolací súd uvádza, že je nepochybné, že súd prvej inštancie výšku nemajetkovej ujmy odvodzoval od počtu hodín, ktoré v rozhodnom období (marec 2018 až marec 2021) odpracoval žalobca nad maximálnu hranicu priemerného týždenného pracovného času podľa čl. 6 písm. b) smernice č. 2003/88/ES a výšku nemajetkovej ujmy neodvodzoval od celkového počtu hodín služobnej pohotovosti, ktoré za žalované obdobie neboli žalobcovi započítané do pracovného času. Žalobca v podanom odvolaní nenamietal správnosť samotného výpočtu, ktorý uskutočnil súd prvej inštancie pri výpočte hodín, ktoré za žalované obdobie presiahli maximálnu hranicu pracovného týždenného času. Namietal, že súd prvej inštancie pri určovaní výšky nemajetkovej ujmy vychádzal z počtu odslužených hodín, ktoré presahovali 48-hodinový priemerný týždenný pracovný čas podľa smernice, a nie z celkového počtu odpracovaných hodín za rozhodné obdobie, ktoré neboli započítané do pracovného času žalobcu. Odvolací súd poukazuje na to, že súd je pri posudzovaní nároku žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy viazaný v tom smere, že má posúdiť primeranosť výšky náhrady ujmy, ktorú v dôsledku nesprávnej implementácii smernice Európskeho parlamentu a Rady č. 2003/88/ES zo dňa 04.11.2003 žalobca utrpel, pričom spôsob určenia ako aj posudzovanie výšky nároku z titulu náhrady nemajetkovej ujmy je na úvahe súdu. Súd však musí pri úvahe o priznaní ako aj výške náhrady nemajetkovej ujmy hodnotiť tak jednotlivé okolnosti ako aj celkovú povahu konkrétneho prípadu. Určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy zo zákona je na voľnej úvahe súdu, ktorá však musí byť odôvodnená a musí mať základ v zistenom skutkovom stave. Odvolací súd je v zhode s názorom súdu prvej inštancie, že nerešpektovaním článku 6 písm. b/ Smernice pri rozvrhovaní pracovného času žalobcu a za situácie, že hodiny služobnej pohotovosti neboli žalobcovi v rozsahu 1.597,97 hodín započítané do služobného času (čl. 2 ods. 1 smernice č. 2003/88/ES), došlo k zásahu do práv žalobcu na vedenie jeho súkromného, rodinného života i do práva na ochranu jeho zdravia, za ktorý zásah má nárok na primerané odškodnenie. Vzhľadom na formu zásahu, ktorá sa v zmysle judikatúry Súdneho dvora považuje za závažný zásah do práv jednotlivca, keď ide o nezvratný stav straty niekoľkých stoviek hodín voľného času a času, ktorý žalobca (berúc do úvahy náplň jeho zamestnania) potrebuje na regeneráciu pracovných síl, by samotné konštatovanie porušenia práva nebolo dostatočným zadosťučinením. Z týchto dôvodov je preto dôvodné poskytnúť žalobcovi primeranú finančnú náhradu. Podľa názoru odvolacieho súdu je legitímny aj názor súdu prvej inštancie, keď výšku nemajetkovej ujmy odvodzoval od počtu hodín, za ktoré dochádzalo v spornom období k prekročeniu maximálneho limitu 48 hodín priemerného pracovného týždňa u žalobcu. Teda úvaha súdu v tom smere, že výšku nemajetkovej ujmy odvodzoval od počtu hodín odpracovaných žalobcom nad maximálny limit 48 hodín priemerného pracovného týždňa za žalované obdobie, pričom presný výpočet súd prvej inštancie uviedol v odôvodnení rozhodnutia v bode 47., a to konkrétne v bodoch 47.1. až 47.37., je v zásade legitímna. Odvolací súd uvádza, že má vedomosť o rozhodovacej činnosti, či už súdov prvej inštancie, ako aj súdov odvolacích, pričom táto rozhodovacia činnosť v jednotlivých prípadoch (obdobných ako prípad v tejto veci) je rozličná, keď niektoré rozhodnutia, či už prvostupňových súdov, resp. odvolacích súdov sa stotožňujú s výškou nemajetkovej ujmy, ktorá je odvodzovaná od počtu hodín pracovnej pohotovosti, ktorá nie je započítaná do pracovného času za situácie, že zároveň nebol rešpektovaný článok 6 písm. b/ Smernice č. 2003/88/ES; niektoré súdy pri úvahe o výške nemajetkovej ujmy vychádzajú zo skutočnosti, koľko hodín pracovnej pohotovosti, ktorá bezprostredne nadväzovala na pracovný čas hasiča, bolo v rozhodnom období nad rozsahom 48 hodín; niektoré súdy výšku nemajetkovej ujmy priznávajú na základe voľnej úvahy, neberúc do úvahy ani počet odpracovaných hodín pracovnej pohotovosti, ktorý sa nezapočítava do pracovného času hasiča, resp. ktorý presahuje hranicu 48 hodín pracovného času v týždni. Odvolací súd teda uzatvára, že súd prvej inštancie pri rozhodovaní o žalobcom uplatnenom nároku, ktorým sa domáhal náhrady nemajetkovej ujmy správne prihliadol na charakter a trvanie zásahu, ktorým zásahom boli porušené aj osobnostné práva na súkromie a rodinný život garantované článkom 19 ods. 2 Ústavy SR, ako aj článku 36 ods. 1 písm. c/, d/, e/ Ústavy SR, podľa ktorého zamestnanci majú právo na spravodlivé a uspokojujúce pracovné podmienky. Zákon im zabezpečuje najmä ochranu bezpečnosti a zdravia pri práci (písm. c/), najvyššiu prípustnú dĺžku pracovného času (písm. d/), primeraný odpočinok po práci (písm. e/). Berúc do úvahy všetko už vyššie uvedené, odvolací súd dospel k názoru, že úvahu okresného súdu, keď výšku nemajetkovej ujmy odvodzoval od celkového počtu hodín, u ktorých došlo k prekročeniu maximálneho limitu 48 hodín priemerného pracovného týždňa u žalobcu za žalované obdobie, možno považovať za legitímnu a s prihliadnutím na rozsah zásahu, trvanie zásahu a nemožnosť žalobcu odstrániť pretrvávajúci zásah, ktorý je spôsobený neprebratím, resp. nesprávnym prebratím úniijného práva do práva Slovenskej republiky, za čo v plnom rozsahu zodpovedá štát, t. j. žalovaný, považoval rozsudok súdu prvej inštancie aj vo výroku II., ktorým žalobu žalobcu v prevyšujúcej časti

zamietol za vecne správny. Odvolací súd zároveň k námietke žalobcu v podanom odvolaní, keď poukázal, že predmetná smernica určuje 48-hodinový týždenný pracovný čas ako maximum, ktorý zahŕňa aj všetky prípadné nadčasy uvádza, že je zrejmé, že súd pri rozhodovaní, čo sa týka výšky nemajetkovej ujmy vychádzal práve zo zistenej skutočnosti, a to prekročenia maximálne 48-hodinového týždenného času, a to aj s prihliadnutím na vykonávané nadčasy, ktoré žalobcovi neboli započítané do jeho odpracovaného času, avšak keďže súd prvej inštancie výpočtom zistil prekročenie maximálneho rozsahu 48-hodinového týždenného pracovného času v rozsahu 413,30 hodín za sporné obdobie, je súdom uvádzaná úvaha pre stanovenie výšky nemajetkovej ujmy tak ako to už odvolací súd uviedol aj vyššie, legitímna. Pokiaľ žalobca v podanom odvolaní nesúhlasil s tvrdeniami súdu prvej inštancie, ktorý v odôvodnení rozsudku vyčíta žalobcovi údajný špekulatívny či účelový postup pri výpočte nemajetkovej ujmy, odvolací súd uvádza, že takéto vyhodnotenie súdom prvej inštancie nepovažuje za správne, avšak na právne posúdenie veci s prihliadnutím na súdom prvej inštancie riadne odôvodnenú úvahu, akým spôsobom dospel k výpočtu výšky nemajetkovej ujmy, je bez právneho významu. Vo vzťahu k odvolacej námietke žalobcu, ktorý namieta, že priznaná výška náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je nedostatočná, neprimerane nízka a nespĺňa preventívnu, sankčnú a ani satisfakčnú funkciu, odvolací súd uvádza, že s touto odvolacou námietkou sa nestotožňuje s prihliadnutím na okolnosti už vyššie uvedené, keď súd prvej inštancie výpočtom zistil rozsah prekročenia maximálnej hranice 48-hodinového priemerného týždenného služobného času za žalované obdobie (ktorý rozsah žalobcom žiadnym spôsobom v odvolaní spochybnený nebol) a od tohto počtu hodín odvodzoval výšku nemajetkovej ujmy. S prihliadnutím na vyššie uvedené preto odvolací súd odvolacie námietky žalobcu vo vzťahu k výroku II. rozsudku súdu prvej inštancie nepovažuje za dôvodné, a preto postupom v zmysle § 387 ods. 1 rozsudok súdu prvej inštancie aj vo výroku I., ktorým bolo rozhodnutie súdu prvej inštancie napadnuté odvolaním žalovaného aj vo výroku II., ktoré rozhodnutie bolo napadnuté odvolaním žalobcu z dôvodu vecnej správnosti potvrdil.

16. Odvolací súd podrobil odvolaciemu prieskumu aj závislý výrok o trovách konania (výrok III.) rozsudku súdu prvej inštancie, ktorý bol rovnako napadnutý odvolaním, odvolací súd uvádza, že výrok III. rozsudku súdu prvej inštancie bol napadnutý odvolaním žalobcu aj žalovaného, pričom žalobca v podanom odvolaní uviedol konkrétne odvolacie dôvody, pre ktoré považuje rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku III. za nesprávny; žalovaný v podanom odvolaní žiadne konkrétne odvolacie dôvody vo vzťahu k výroku III. neuviedol. Odvolací súd preskúmaním výroku III. rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým súd uložil žalobcovi povinnosť nahradiť žalovanému trovy konania v rozsahu 24,14 % do troch dní od právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie, ktorým rozhodne o výške náhrady trov konania, ako aj preskúmaním odôvodnenia rozsudku uvedeného v bode 52. dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie, ktorým rozhodol o náhrade trov konania nie je vecne správny, vychádza z nesprávneho právneho posúdenia, pričom rozhodnutie o trovách nepochybne sa odvíja od názoru súdu prvej inštancie, ktorý prezentoval názor, že spôsob výpočtu, ktorý uplatnil žalobca pre stanovenie výšky nemajetkovej ujmy, keď odvodzoval výšku nemajetkovej ujmy od celkového počtu odpracovaných nadčasov, ktoré mu neboli započítané do pracovnej doby, je špekulatívny s tým, že pri výpočte nepostupoval žalobca korektne, čo nepochybne vyplýva z odôvodnenia rozsudku v bode 52., keď v odôvodnení súd uviedol, že takýto postup žalobcu sa javí ako špekulatívny a účelový so zjavným cieľom dosiahnuť pre seba vyššiu výšku náhrady nemajetkovej ujmy s tým, že pokiaľ by žalobca zvolil korektný a nie špekulatívny spôsob, odvodzoval by výšku náhrady nemajetkovej ujmy len za odslúžené hodiny pohotovosti, a to len v rozsahu presahujúcom limit maximálneho priemerného pracovného týždenného času v zmysle predmetnej smernice. Z odôvodnenia rozsudku v bode 52. nepochybne vyplýva, že práve táto okolnosť bola pre súd prvej inštancie rozhodná pre uplatnenie postupu, že súd pri vyhodnotení úspechu v spore vychádzal z výšky nemajetkovej ujmy uplatnenej v žalobe žalobcu berúc do úvahy výšku nemajetkovej ujmy, ktorú súd na základe svojej úvahy ustálil v rozsahu 1.907,88 Eur, a potom vypočítaval percentuálny úspech žalobcu a žalovaného a následne pomer úspechu v prospech žalovaného berúc do úvahy výšku uplatnenej nemajetkovej ujmy žalobcom 5.029,42 Eur. Takáto úvaha súdu je nesprávna vzhľadom k tomu, že žalobca sa podanou žalobou domáhal zaplata nemajetkovej ujmy v žalobcom uvedenej výške, avšak výška priznanej nemajetkovej ujmy bola na voľnej úvahe súdu. Hoci súd prvej inštancie v bode 52. poukázal aj na uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS/56/2017, pri rozhodovaní o náhrade trov konania z tohto rozhodnutia Ústavného súdu nevychádzal. V súdnej veci výška priznanej náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch závisela na voľnej úvahe súdu práve z týchto dôvodov, keďže súd žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi nemajetkovú ujmu vo výške 1.907,88 Eur, je potrebné žalobcu považovať za procesne úspešnú stranu sporu, keďže žaloba žalobcu čo do základu dôvodná bola, pričom konkrétna výška trov konania bude odvodená od priznanej výšky nemajetkovej ujmy,

t. j. od čiastky 1.907,88 Eur. Súd prvej inštancie rozhodol v rozpore s judikatúrou, či už Najvyššieho súdu SR, ako aj Ústavného súdu SR, preto odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku III. postupom v zmysle § 388 CSP zmenil tak, že žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu trov prvoinštančného konania v rozsahu 100 % do troch dní odo dňa právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie, ktorým rozhodne o výške náhrady trov konania, pričom konkrétna výška náhrady trov konania sa bude odvodzovať od priznanej výške nemajetkovej ujmy. Odvolací súd rozhodol o trovách konania pri aplikácii § 255 ods. 1 CSP, pričom žalobcu bolo potrebné, keďže súdom prvej inštancie bola žalobcovi priznaná náhrada nemajetkovej ujmy, považovať za úspešnú stranu sporu v celom rozsahu.

17. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol postupom v zmysle § 396 ods. 1, § 262 ods. 1 a § 255 ods. 2 CSP, a keďže žiadna strana sporu v odvolacom konaní úspešná nebola, odvolací súd rozhodol, že žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

18. Rozhodnutie senátu krajského súdu bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 písm. a/ až c/ CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/ CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c/ je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/.

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1 a 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolať musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a/ dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b/ dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c/ dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).